

DUNAMELLÉK

Dunamelléki Református Egyházkerületi Közlemények • 2004/december

„Azokban az időkben”

Lukács evangéliuma 2. rész 1. vers

Az ünnepeknek különös emlékeztető ereje van. Ünnepkor nemcsak annyi történik, hogy megismétlődik az emlékezés, s már túl is vagyunk rajta. Karácsonynak megjobbító és megszentelő hatalma van az életünkben. Átéljük, hogy változnunk kell, másmilyenné kell lennünk. Erre utal az evangélista megjegyzése is: „azokban a napokban”.

Lehet, hogy ez csak annyit tesz: amikor Jézus született. Emlékezünk rá, s ezért Karácsony nem más, mint emlékünnap. Ne becsüljük ezt alá! Jó, ha így is tudjuk karácsonyt ünnepelni, hiszen ez az első lépés az ünnep lényege felé. Az evangélista megjegyzése azonban igen szorosan kapcsolódik Jézus születéséhez. „Azokban a napokban”, akárcsak a mi napjainkban, sok minden történt: azokban

a napokban adott parancsot a császár a népszámlálásra, azokban a napokban indult el Mária és József Betlehembe, azokban a napokban tanyáztak kint a pásztorok a mezőn. Mely napokban? Jézus születésének napjaiban. Azok a napok Jézus születésének napjai, tehát azok a napok Jézus napjai. A karácsony ezért nem csupán az ünneplés ideje, nemcsak a megnyugvás ideje, nemcsak a családok egyesülésének az ideje. Karácsony és napjai: Jézus napjai, az Ő születésének napjai.

„Azokban a napokban” – így használják ezt a kifejezést a Szabadítót váró próféciaik is. De náluk ez nem a múltat, hanem a jövőt jelenti. A próféták a

szabadulás, a megváltás idejéről jövendölnek. S Karácsonyban Isten ígéretei teljesednek be. Az evangélista Jézus születésének idejét ehhez a prófétai kifejezéshez köti. Ama napokban ad az Úr szabadítót, szűz szül fiat, gyermek adatik, akinek a vállán uralom lesz, aki a Békesség Fejedelme, eljön Immánuel. Ama napokban megvált az Úr szenvedő szolgája. Ezt olvasuk a prófétáknál. És így is van. Nem emlékidő a karácsony, hanem az üdvösség ideje. A próféták rólunk is beszélnek, mert a mi életünk vár megváltásra. Azok, akik a halál árnyéka földjén járnak, látnak nagy világosságot, mondja a próféta. És ezek mi vagyunk. Akik mármár összeroskadnak nyomorúságuk terhe alatt, megváltót és szabadítót kapnak. És mi vagyunk, akik mármár összeroskadunk.

Az ünnep szentsége olyan erő, mely arra készlet, hogy változzunk meg. Jézus Isten szeretetét vitte teljességre számunkra. A karácsonynak egykori ideje ebben a szeretetben lesz a mi időnké. Tiszta szívvel kívánom, hogy ez legyen valósággá mostani karácsonyunkban: a szolgálatokban, gyülekezeteinkben, a családok boldog elcsendesedésében, az ünnep szentségének megtapasztalásában. A pásztorok napjai, a bölcsék napjai legyenek a ti napjaitok. Jézus ideje legyen a ti időtök. Adja Isten, hogy átéljük ezt. Aki egykor született, most is velünk van, megújít, megelevenít, szent életre, örök boldogságra hív.

Dr. Szabó István

KÉPESLAP HELYETT IS EZÚTON KÍVÁN AZ EGYHÁZKERÜLET ELNÖKSÉGE

ÁLDOTT KARÁCSONYT, BOLDOG ÚJ ESZTENDŐT

A KERÜLET MINDEN LELKIPÁSZTORÁNAK, TISZTSÉGVISELŐJÉNEK, MUNKATÁRSÁNAK.

Az elmúlt időszak fontosabb eseményei

- A tavaszi közgyűlés óta május 19-én, június 24-én, szeptember 16-án és november 15-én volt esperesi-gondnoki értekezlet
- Május 7 – nyugdíjas lelkészek találkozója a Ráday díszteremben
- Július 5-én iktatta be a püspök úr Agyagási Istvánt esperesi hivatalába a Vértesaljai Egyházmegyében
- Egyházkerületünk székházában találkozott július 8-9-én a 64 magyar református egyházmegye küldöttsége, a Generális Konvent
- Július 29-augusztus 13 között tartotta találkozóját a Református Világszövetség Ghána fővárosában, Accrában. A MRE küldöttségét Szabó István püspök vezette.
- Szeptember 24-én a Ráday utcai székházban holland-magyar testvérgyülekezeti találkozóra került sor, amelyet magyar részről Szabó Júlia barackisapostag-mezőfalvai lelkész és férje, Gerard Hofman, valamint Kocsev Miklós balatonszárszói és Harkai Ferenc érdi lelkész szervezett.
- Szabó István püspök úr október 6. és 15. között Dél-Koreában tett látogatást a PROK (Presbyterian Church in the Republic of Korea) meghívására
- Kerületünk SAPARD-pályázatainak közül 3 nyert támogatást: Tószeg, Kunszentmiklós és Orgovány.
- Tudatjuk az érintettekkel, hogy október 15-étől a Halásztelki Református Kertészeti Szakiskola és Gimnáziumot Bocskai István Református Középiskolának hívják

Amiről előre tudunk:

- 2005. január 1-től Nagykőrösön ismét egyetlen református egyházközség lesz, két lelkipásztori állással.
- **LELKÉSZTALÁLKOZÓ!** -január 10-én hétfőn, 10.00 órától. Témája a 2004-es év missziói tapasztalatai és a 2005-ös év tervei

Tájékoztatásul:

- 2004-ben december 23. és 31. között zárva tart mind a püspöki hivatal, mind a zsinati iroda. December 21-22-én csak ügyelet lesz a hivatalban.
- A következő közgyűlésre az anyagokat már e-mailen küldjük azoknak, akiknek megkaptuk az e-mail címét. Ezért különösen is kérjük, hogy az esetleges változásokat jelezzék a püspöki hivatalnak! Köszönjük.

A Kecskemét-Katonatelepi templomot december 5-én szenteltük fel

A Ráday utcai internátus felújított épülete

Díjátadás

KÖZGYŰLÉS – 2004. november 18.

PÜSPÖKI JELENTÉS A DUNAMELLÉKI REFORMÁTUS EGYHÁZKERÜLET KÖZGYŰLÉSÉN,

2004. NOVEMBER 18-ÁN

Főtiszteletű Egyházkerületi Közgyűlés!

Nemrégiben olvastuk a Filemonhoz írt levelet a bibliaolvasó kalauz szerint. Pál apostol itt a szökött rabszolgából keresztényénné lett Onézimus érdekében közbejárva, kérését többek között így indokolja: azért is kérlek, és nem parancsolok neked, hogy ne kényszerből, hanem szabad akaratból tedd meg ezt a jót (Filemon 14.v.). Az új fordítás készítői – talán az évszázados teológiai vitatkozást is számba véve – már így fordítják ezt a szakaszt: "önként". Nyilván helyes ez a korrekció, de a Károli-fordítás is jó, hiszen mindegyik megoldás azt igyekszik kifejezni, amit az eredetit figyelembe véve igen nehéz egy szóval megoldani. Szó szerint ugyanis csak igen nehézkesen lehet itt fordítani: "ne úgy tedd meg ezt a jót, mint ami végzetszerű külső kényszerítésből adódik, hanem mint ami lényegedből, magától értetődően fakad". (Az itt szereplő szót Platón magyarázza így.) De hát fakadhat-e lényegünkben jó? Az apostol nyilván nem a megromlott emberi természet lehetőségéről szól, hanem a krisztusi emberről, akit a Szent Lélek újjászült Isten jó, kedves és tökéletes akarata megvizsgálására, megértésére és megcselekvésére.

Ne kényszerből, hanem önként, szabad akaratból, lényegből adódóan. Hadd legyen ez a mi mostani közgyűlésünk minden tárgyalási pontján, vitáján és döntésén átható lelkületünk, mert minden megelőzően, s mint látni fogjuk: ezer gondunk közepette is elodázhatatlan szükségünk van erre a belátásra. Érvelésemet igyekszem hát magam is az apostoléhoz igazítani, s benneteket és rajtatok keresztül a küldő testületeket és gyülekezeteket is kérem: ha a krisztusi jó megcselekvésének lehetőségéhez érkezünk, arra ne kényszerből, hanem Krisztus gyermekeinek királyi szabadságával készessük magunkat.

1. Engedtesse meg ezért, hogy szokásostól eltérően először azokról a belső, szellemi-lelki gondjainkról szóljak, melyek részben közvetlen személyes tapasztalatokat is jelentenek, részben pedig az esperesi jelentésekből és a bizottsági anyagokból tárulnak fel. Valamennyi egyházmegyei jelentés bőséggel sorolja ezeket a gondjainkat, most mindegyikből csak azt emelem ki, amelyik abban markánsan, erősebb hangsúllyal szól. Budapest-Északról jelzi a megyei jelentés két lelkipásztor álláscsereje illetve szolgálattól való lemondása nyomán felvetődő kérdéseket. Mindkét történet egyfajta esettanulmány is lehetne, mert bennük részben a lelkipásztorok szolgálatának ellehetetlenüléséről, illetve belső, lelki kiüresedésről is szó van, s amilyen becstelenes egyrészt a konzekvenciák levonása, olyan riasztó annak megsejtése, hogy számos szolgatársunk küszködik ugyanilyen típusú gondokkal: tehát azzal, hogy gyülekezetében elveszték a szolgálatához szükséges bizalmi légkör oly fontos feltételei, vagy azzal, hogy saját belső készítése megcsappant. Igen-igen szükséges lenne rendszeres lelkigondozói szolgálat beállítása, és annak közakarattal való elfogadása, félretéve minden büszkeséget és rosszul értelmezett szemérmességet, hiszen hitelileg is aligha feloldozható, hogy az egyik esetben a *vocatio externát* foganatosító gyülekezet vonja meg a bizalmat, a másik esetben pedig a *vocatio internát* nyilvánítja semmisnek a szolgálattól visszalépő lelkipásztor. Mindkét eset arra figyelmeztet, hogy elhívásunk nem valami szellemi rejtekgugban lebegő tünemény, hanem konkrét és sokszor rettenetesen nehéz életvalóságokba beágyazott küldetés. E helyt kell szólnom – mert hosszú távon idetartozik – a lelkipásztorok képzés hatévesre bővítésének bonyodalmairól. Nem is

annyira az ennek hivatalosítása során támadt nehézségek az érdekesek, hanem a hatodévet vállaló hallgatók névelikének hozzáállása és magatartása. A hatodévesek képzési és felkészítési munkájára vállalkozó lelkipásztoraink névelike keserű tapasztalatokat szerzett, már azelőtt, hogy a hozzá kiküldött hatodéves ténylegesen megjelent volna gyakorlati tanulmányai helyszínén. Félelmetes szakadékok tárultak fel erkölcs és tanfegyelem tekintetében. Ezt látván, nem nehéz megtalálnunk az okát annak sem, hogy miért esik ki megannyi fiatal, pályakezdő lelkészünk a szolgálatból, vagy miért nem vállalkozik rá egyáltalán. Ezért is, egyre erősebb az a meggyőződés, hogy a gyakorlati év bevezetésével talán az utolsó órában sikerült egy olyan elemet beépítenünk lelkészképzésünkbe, mely nagyobb megrendülések nélkül teszi lehetővé a tényleges lelkipásztori élettel és annak nem könnyű követelményeivel való szembesülést.

2. Északpest jelentése részletesen kitér az egyháztagságunk körében is mutatkozó súlyos problémára a házasság intézménye tekintetében. Az országosan eldivatozó együttélés mint olyan igen komoly erkölcsi, egyházfegyelmi kérdéseket vet fel. Katekézisünk és hitoktatásunk hallatlan gyengeségét mutatja, hogy immár olyan fiatalok kopogtatnak be hozzánk gyermekük keresztelését kérve, akik nem élnek törvényes házasságban és nem akarnak abban élni, arról már nem is beszélve, hogy az úrasztalához is odaállnak a szövetség szent jegyeinek kiszolgáltatásakor. Még presbiter is esetében bekövetkezett ilyen súlyos fejlemény. Mindaddig, amíg a tavaszon kibocsátott zsinati tanítás, vagyis egyházunknak a keresztyén házasság tekintetében kifejtett állásfoglalása nem bővül azzal, hogy ennek következményeit a gyülekezeti munkában is érvényre juttatjuk, s mindaddig, míg egyházunk lelkési és nem lelkési tisztségviselői, jelesül a pásztorok és presbiterek számos helyen zűrzavaros libertinizmust képviselnek, megoldhatatlan csapdahelyzetekbe kerülünk. Az egyik gyülekezet talán úgy oldja meg a dolgot, hogy a kőkemény rigorizmussal nyilvánít egyháztagnak bárkit is, s a többiekéről még nyilvánításában sem vesz tudomást: a pásztori és gyülekezeti munkát rájuk nem terjeszti ki, kizárólag a térítő misszió céljának tekintve őket mindenki mással együtt. A másik gyülekezet pedig úgy oldja ezt meg, hogy a sákramentumok kiszolgáltatását semmilyen feltételhez nem köti, hanem ellenkezőleg, azokban látja az egyházhoz tartozás garanciáit. Egyik sem református megoldás, mert az egyik törvényeskedés, a másik meg merő sakramentalizmus. Mindazáltal nyilvánvaló, hogy a házasság intézménye oly mértékben megrendült, hogy azzal immár mint egész egyházunkat mélyen átható, súlyos válságtünettel kell foglalkoznunk. Ha mindehhez hozzávesszük, hogy a 21. század elejére hozzánk is megérkezett a hiperfogyasztói társadalom legújabb idiotizmusa, a szingli-kultúra, a veszedelem csak még nagyobb. A szingli-kultúra a középkori szerzetesség cinikus paródiája: itt a magánosságot nem az Isten országáért vállalja valaki, hanem csak azért, hogy javait és fogyasztási élvezeteit senkivel ne kelljen megosztania.

3. Bács-Kiskun ezeket is figyelembe véve beszél hagyomány-szakadásról. A kifejezés megrendítően találó, és egyben felveti azt a kérdést is, hogy vajon valóban teljesen szembenéztünk-e azzal, milyen korban élünk. Lehet, hogy még mindig valamiféle 19. századi romantikával szemléljük népünket, mely azonban már gyökereitől, hagyományaitól elszakadva egy teljesen más szerkesztésű világban él,

nagyrészt talán hozzá is igazodva? S lehet, hogy szolgatársaink belső és csendes rezignáltsága, az önfeladás számtalan apró, de veszedelmet sejtető mozzanata részben azt mutatja, hogy sértődöttek vagyunk erre a nekünk igazán nem kedvező civilizációs fejleményre? Szűcs Ferenc rektor nem szűnik meg újra és újra hangoztatni, hogy lassan már-már átírjuk a Zsidókhoz írt levél híres igéjét illetően: nincs itt maradandó városunk, hanem a múltat keressük. Ezen nyilván nem azt érti, hogy a múltat végképp el kell törölni. Éppen nem, hiszen, az a jelenségsorozat, amit a Bács-Kiskuni jelentős hagyomány-szakadásnak nevez, az éppen ebből a világfelforgató indulatból fakadt. De hogy a jelenünkkel ne nézzünk szembe, hanem még mindig egy százötven évvel ezelőtti állapotot hiposztazáljunk, s ezt kérjük számon – növekvő sértettséggel – népünkön, nos, ez sem református magatartás. Meggyőződésem, hogy egész missziói munkánk toporgása ebből fakad. Bármilyen missziói koncepciót alkotunk is, ha nem számolunk azzal – és ez teológiai kérdés -, hogy a mai világban az istennélküliségnek korábban sosem látott mutációi jelentek meg, csak délibábot kergetünk. Pedig a diagnózis felállításában nem maradnánk magunkra. Hadd hivatkozzam itt Kopp Mária kitűnő és meglepő eredményeket hozó csaknem húsz esztendő felölelő kutatómunkájára. (Kopp Mária – Székely András – Skrabski Árpád: A vallásosság és egészség az átalakuló társadalomban, Mentálhigiéne és Pszichoszomatika, 2004/5, 103-125). A vizsgálatokból kiderül, hogy a hívó ember inkább és gyorsabban gyógyul, kevesebb időt tölt betegsábradsággal és tevékenység nélkül, énképe realisabb és reményteljesebb, valamint határozottan érényorientált és szolidaritáselvű, káros szenvedélyektől tartózkodó. A különbségek a nem vallásos emberekkel összehasonlítva kiugróak. Ugyanakkor ezek a vizsgálatok segítenek a magyar lakosság mentalitásának főbb irányait is feltárni. Ne feledjük, az Újszövetség misszióra kötelező kijelentései mindig társulnak azokkal a katalógusokkal, melyek az elhívott szolgákat az ember nyomorúságával szembesítik.

De a saját nyomorúságunkról is szólnom kell itt. Számos a misszió dolgában tett kezdeményező beszélgetésem során tapasztaltam azokat az ellentéteket, amelyek egyes misszióknak elkötelezett csoportok, mozgalmak, egyesületek között húzódnak. Ezért már a missziói bizottság is úgy határozott, hogy jövő év elején tartsunk erről őszinte, tisztázó megbeszélést. Úgy nem lehet missziót végezni, hogy amikor sugárzó arccal jelenti egy fiatal a lelkészének, hogy megtért, a lelkész rögvést azt kérdezi: kinél, s a választ hallván óbégatni kezd. De úgy sem lehet missziót végezni, hogy soha nem figyelünk ezekre a kérdésekre, legfőképpen a megtértek továbbépítésére, hagyjuk őket elkallódní, máshová kódorogni. Egyik fő oknak itt az egymással szembeni gyanakvást tartom: kérem, segítsenek oldani ezeket.

4. Ebben az összefüggésben fontos Vértesalja megje-gyzésre, melyben oly gyakori szétszórtságunk okán arról kérdez, hogy mi áll az életünk és szolgálatunk centrumában. Oly evidensnek tartjuk a választ: Jézus Krisztus, hogy már kimondani is röstelljük. Pedig ennek ignorálása súlyos teológiai következményekkel is járhat. Nyáron egyházunk küldöttségét vezetve részt vehettem a Református Világszövetség nagygyűlésén Ghánában. A zárónyilatkozat missziói állásfoglalását rendkívül kemény vita előzte meg, s bizony szinte megalázó volt, hogy a szövetségből való kilépéssel fenyegetve kellett érvelnünk amellet, hogy az egyház missziójának középpontjában nem egyik vagy másik társadalmi csoport vagy réteg áll, hanem Jézus Krisztus, aki az egyház ura és a missziói parancsolója. Szinte az volt az érzésünk, hogy újra a 19. századi liberális teológia tör előre, melyben Krisztust egy filozófiai princípiummal vagy társadalmi programmal azonosították. (Megjegyzem: így volt ez a Harmadik Birodalom nemzeti-szocialista Németországában, és így volt nálunk is a szolgáló egyház teológiájában a kommunizmus éveit alatt.) Ha viszont Krisztus áll a középpontban,

s mi az ő felkenetésének részesei vagyunk, akkor tiszteiben is részesedünk: prófétaként biznyságtételre, papként életünk hálás odaszánására, és királyként arra, hogy a küzdő egyház tagjaiként harcoljunk bűn, kárhozat és ördög ellen.

5. Tolna hosszabban időzik a gyülekezetek átminősítésének problémája mellett. A korábbi közgyűlésen is referáltam erről a problémáról. Még egyszer és röviden megismétlem: a fokozatos egyházi testületek csak akkor tudnak szabályozottan, minden esetleges önkényt is elkerülve rendszeres segítséget adni a megerőtlenedett gyülekezeteknek, ha a szükséges anyagi hiányát felmérve megtörténik a missziósítás. Sokan ezt így aposztrófálják: "visszaminősítés." Jelzem: egy erőtlén test mellett elmehetünk azzal is, hogy tapintatosan, a bajt meg nem nevezve, hagyjuk elsorvadni, de megállhatunk segítségére, a bajt is megnevezve. Ez azért is fontos lenne, mert realisan szembesülnünk kellene minden ilyen helyzetben a valódik okokkal. Ezek lehetnek sokfélék. Hármat hadd említsek most meg. Spirituális kiüresedés. Ez azoknak a gyülekezeteknek az esetében a szembeszökő, melyek létszámuk alapján akár intézményeket is tudnának fenntartani, nemhogy egy lelkéssz fizetést kiállítani. Hogy ez a kiüresedés mikor kezdődött és hogyan ment végbe, az bizony hosszú és szomorú történet lenne, de nyilvánvaló, hogy a megelevenedésnek is lelki feltételei vannak és nem adminisztratívák. Van, ahol egyértelmű, hogy a jelenlegi állapotok megmerevedését tükrözi a nyomorúság. Olyan nagy a feszültség a lelkész és a gyülekezet között, hogy az egyháztagok vagy máshova kezdtek el járni, vagy azzal tiltakoznak, hogy nem vesznek részt az egyházköztség terheinek hordozásában, az istentiszteleti életéről nem is beszélve. Kérem, tizenöt éve még lehetett arra hivatkozni, hogy a párttitkár fenyegetőzése, meg a kommunista iskolaigazgató miatt nem jönnek az emberek templomba. Nagyon szomorú lennék, ha lelkészeink némelyike ezek jog és cselekmény-utódjaként vonulna be az egyháztörténelembe. Nem mindegyik esetben fegyelmi jellegű a probléma, de van ahol egyértelműen az is. Másutt a változás csak álláscserevel várható (néhány ilyen esetben magam is közvetítettem, megvallom, szomorú szívvel mindig). S végül azt is látnunk kell, hogy egyszerűen az elvándorlás az ok. Ezek az egykor virágzó települések mára kiüresedtek, a reformátusok számra sok helyt száz-százötven fő alá csökkent, és igen jellegzetesen többségükben idős emberek, akik teherhordó képessége minimális. Baranya és Vértesalja már komoly szórványgondozó programot tervez, egyházmegyei irányítással, megszüntetve a korábbi gyakorlatot, mikor a még nagyobb gyülekezetben szolgáló lelkészekre maradt szórványvá vált gyülekezetek gondozása is. Így otthoni gyülekezetükben sem tudtak igazán helytállni, de a szórványmunkára sem voltak teljesen szabadok. Sokat várok ezektől a kezdeményezésektől. Ugyanakkor arról is szólnunk kell, hogy az elvándorlók nagyvárosokba vagy azok agglomerációjába költöztek. Budapest-Dél új kezdeményezésekről, új gyülekezetek szervezésének lehetőségéről is jelent. De jelenti Baranya is, hogy Pécssett és elővárosaiban is új lehetőségek nyílnak. A nagyobb városokban is meg kell vizsgálni, hogy a város közepén álló templom elegendő-e arra, hogy a reformátusok lelki életének egyetlen helye legyen. Nagykorós története éppen arra int, hogy az egykor három részre vált nagy gyülekezet, miután nem tudta – érthető okokból, templom híján – a gyülekezetek különálló életét megszervezni, évtizedek után azzal az egyetlen lehetőséggel találta magát szembe, hogy újra egyesüljenek. Hiszem, hogy bölcsen döntöttek.

6. Szólnom kell még egy szót az egyházfegyelemről is. Ez feltehetően mindenkor visszatérő témánk lesz, merthogy – Kálvinnal szólván – óemberünk ellen egész életünk folyásában harcolnunk kell. Nos, fájdalmas humorral azt mondhatom, hogy olykor egyházhatósági segédcsoportokra is szükség van e harcban. Délpest jelentése keresetlenül, de keserűen arról szól, hogy már-már maffiózó jelenségek ütötték fel a fejüket. Magam is megdöbbenek azon a

találékonyaságon, sokszor szemérmetlen pimaszságon, ahogyan egy-egy kolléga vagy akár presbitérium átgázol az egyházi törvényeken. A régi mondás szerint: szegény ember vízzel főz – igen, szegénynek vagyunk, de ez nem joggal arra, hogy törvénytelenések tucatjait kövessék el egyesek, mint az a vizsgálatok során kiderül, elkerülhetetlen és súlyos fegyelmi eljárásokat kikényszerítve. S hogy aztán ennek kapcsán az elkövetők pimasz és arrogáns megnyilatkozásokat, vádaskodásokat engednek meg maguknak, az pedig a legsúlyosabb kategóriába esik.

A fegyelmi vétségek és azt megelőzően a már-már vétség határát súroló ügyeskedések többsége az anyagiak körül forog. S ezért most hadd szóljak néhány szót az anyaiakról is. Először is a SAPARD-pályázatokról néhány szót. Most is fenntartom, hogy azok az egyházközségek, melyekben megvolt a pályázat beadásához minden feltétel (érvényes tervdokumentáció, fedezet az önrészhez, akár saját, akár más forrásból), s ennek ellenére nem pályáztak, nem méltók arra, hogy mások előtt – pályázók előtt, és pályázatból eleve kizártak előtt – előnyöket élvezzenek a kerületi segélyek és támogatások szétosztásakor. Miért kerüljön előbbre, aki lusta? De hogy ebből a közzélekedés, vagy pletyka öfóméltósága, vagy a rosszindulat azt hozta ki, s már így hallok vissza: hogy azok se számítsanak kerületi segítségre, akik nem nyertek a pályázatukkal – nos, ez a cinizmus veleje. Tisztelettel jelentem, hogy a SAPARD-programra beadott több száz egyházi pályázat közül alig két tucatot nyertek meg egyházi pályázók, ez nem jó jel. Annak a tanulságait azonban, hogy mit jelent egy pályázatot kitölteni, és hogy ezután még többször kell majd pályázati űrlapokat kitöltenünk, azt hiszem, érdemes elraktározni. Hiszen a mostani kormányzat politikája a költségvetés terén is arra kényszerít, hogy ne számítsunk külső támogatásra.

Szólnom kell arról is, hogy kerületünkben több helyről negatív jelzések érkeztek részben a számvizsgálatok lefolytatása okán, részben az egyházközségi vezetők számára tartott tájékoztató megbeszélések után. Ha valakit oktalán és alaptalan sérelem ért e téren, esetleg egyházkerületünk számvevői preconcepcióval megbántották, inszинуálták, modortalantul bántak vele – e helyt elnézést kérek, és igyekszem eljárni, ilyen ne forduljon elő többet. Ám, kérdezem csendben, valóban minden egyházközségben és intézményünkben rendben van minden? S itt a rend szó a fontos. Egyetlen számvizsgáló sem feltételezi, hogy tisztátalanság lenne gyülekezeteinkben, nem is feltételezheti. De a tisztaság itt kevés, a pénz veszélyes üzem, rendnek is lennie kell, s ők elsősorban ezen veszekszenek – joggal. Vagy csak legenda már a kockás kislemez, melynek egyik felébe a perselybevételt, a másik végébe meg az egyházfenntartói járulékot vezetik – olykor ceruzával? Remélem, számvizsgálóink sem sértődnek meg: az ő dolguk az, hogy újra és újra emlékeztessenek minket, ezekkel a dolgokkal nem lehet sem játszani, sem fegyelmezetlennek vagy hanyagnak lenni. De lehet, hogy valaki rosszul értelmezett szemérmességéből van felháborodva. Ne legyen. Mindannyiunk közös érdeke, hogy egyházunkban valamennyi területen, így a pénzügyek terén is, nemcsak tisztaság, hanem rend is legyen. Ebbe a folyamatba tartozik az a vita is, mely a Zsinaton indult meg arról, hogy az egész közegyházi finanszírozási rendet gondoljuk újra végig, hogy lássuk, amit eddig nem lehetett igazán látni, hogy az egyházkerületek milyen mértékben veszik ki részüket a közegyházi terhek hordozásából. Ezt lehetne aztán továbbvinni megyéikig és gyülekezeteikig is. Remélem, termékeny vége lesz ennek a vitának, s egyszer eljutunk oda, hogy minden irányban láthatóvá válnak a pénzmozgások. Itt említem meg, hogy izzasztó perceket éltem át a zsinati elnökségi tanácson, amikor a kötelező perselypénzek ügye előkerült. Abban a meggyőződésben éltem ugyanis, hogy legalább e téren fegyelem van egyházunkban, vagy legalább egyházkerületünkben. Nem így volt, sajnos, és ez igen sok erős érvet kivert ez a kezemből. Mindazáltal a legutóbbi zsinat úgy döntött, hogy ezután

évente egy nagy központi cél lesz, amire országos gyűjtést hirdetünk majd. Kérem gyülekezeteinket, ne legyenek figyelmetlenek ezen a téren.

7. Ebben az összefüggésben kell most szólnom az iskolafinanszírozás körül kirobbant vitáról is, noha egyáltalán nem idetartozik. De éppen ezért, ugyanis a masszívan megdolgozott közvélemény lassan úgy kezdi hinni, hogy a közoktatási feladatot ellátó egyházi iskolák finanszírozási kérdése egyház-finanszírozási ügy. Nem az, hanem a mindenkori kormány alkotmányos kötelessége. Nem az egyházakat támogatják az iskoláknak járó pénzekkel, hanem az iskoláinkba járó gyermekeket, s nem a kormányzat vagy valamelyik miniszter saját pénzéből, hanem többek között az általam is befizetett adóból. Akik itt vagyunk, tudjuk jól, hogy ha úgy maradnak a dolgok, ahogyan a kormányzat a költségvetést eltervezte, s ahogy a finanszírozási kérdések örvén szabad kezűt adott némelyeknek törvények módosításához, helyesebben azok alkotmányértő feldúlásához, nem marad hátra más, az Alkotmánybírósághoz kell fordulnunk. A kormányzat hamupipókéi hajlamosak ezt fenyegetésnek venni az egyházak részéről. Nem az. Máskor meg egyik-másik egyházi megnyilatkozás kitételein szörnyülködnek. De mi okon? Amit tehetünk, nem más, mint szomorú és értetlen védekezés annak a több tízezer gyermeknek az érdekében, akiket a törvényalkotó kormánytöbbség nolens-volens, de inkább volens másodosztályú iskolássá fokozna le. Igen, tárgyalások folytak és talán folynak is, még ígéretek is elhangzottak. De összes eddigi tapasztalatunk arra készítet, hogy meg kell várnunk a költségvetés végszavazását. Milyen jó lenne inkább arról beszélnünk e körben is, hogy iskoláink helyzetét hogyan tudtuk tovább szilárdítani, s bennük a képzési-nevelési színvonalat emelni. S ha már iskoláinkról kellett szólni, hadd említsem meg, hogy korábbi egyházkerületi közgyűlésünk határozata értelmében egyházkerületünk elnöksége elkezdte azokat a vizsgálatokat, hogy miképpen, milyen feltételekkel és mikor lesz lehetséges az alsó és középfokú tanintézetek fenntartását egyházközségi, illetve egyházmegyei hatáskörbe adni. Jelzem, korábban kifejtett meggyőződésemből nem adtam fel semmit, de minden körülményt tisztán szeretnék látni, mielőtt bármilyen jelentős lépésre sor kerül.

8. Végül szeretnék még szólni közéleti felelősségünkről. Lassan természetesen hozzászokunk, bármily nehéz is beletörődni, hogy baloldali kormányok idején valahogy mindig nehezebb a politikával szót értenünk. Ennek a nehézségnek a hátterében nyilván ott munkál még a régi jakobinus düh (taposd el a gyalázatost!), meg a mindenkori filiszter gyanakvás: ha az egyház pénzről beszél, az csak a csuhások mohósága lehet. S persze, tudjuk, van ebben utópia is, a vallásnélküli szabad társadalomról, ahogy azt Marx tanította, meg van benne bolsevik népegészségügyi óvintézkedés is: hiszen a vallás pálinka (vodka) a népnek, s az nem jó. De félretéve a kesernyés tréfálkozást, azt látjuk, hogy alapvetően megváltozott a világ. A történések majd elmondják unokáinknak, mi volt ennek az oka, mi azonban a saját életünkben is érzékeljük, hogy a hit, a vallás dolgai a közéletben és a közbeszédben jelentőségteljes szerephez jutnak. Elég, ha az Egyesült Államok legutóbbi elnökválasztására utalok, mely során szinte a lélegzetünk is elakadt, mikor a jelölteknek bizony nyilatkozniuk kellett vallásos meggyőződésükről. Vagy gondoljunk a francia pénzügyminiszter Nicolas Sarkozy legutóbb megjelent tanulmányára, melyben évszázados tabut megtörve a híres francia laikus állam módosítására tesz javaslatot a vallás javára. Igen, tudjuk, ezek csak nyugati imperializmus vadhajtásai, de akkor mit kezdjünk Oroszországgal, ahol az ortodox egyház valódi reneszánszt él át? Félreértés ne essék, nem kifelé beszélek az illetékesekhez, akik egyébként rendre bizonyítják, hogy nem illetékesek. Magunkhoz szólok. Arról, hogy a közéletben való megnyilatkozásainknak más-

fajta súlya és jelentősége lesz, mint eddig volt. A világ változóban van, a nagy kétszáz-háromszáz éves vallási apály után komoly jelei vannak a vallásosság reneszánszának. Ez viszont alapvető kérdések újragondolására késztet. Hogyan s miképpen szólalunk meg a közéletben? A keresztyének összefogása továbbra is kényszer-ökumené lesz, vagy szabad testvéries elkötelezés Krisztus dicsőségére? Számunkra igen jelentősen, ennek a változásnak egyik próbaköve lesz a kettős állampolgárságról szóló népszavazás ügyében tett egyházi állásfoglalások kérdése is. Kérek mindenkit a Zsinatunk által és a tegnapi napon Beregdarócon a Generális Konvent által hozott állásfoglalást minél szélesebb körrel ismertesse meg. Meggyőződésünk, hogy nemzetünk alapvető kérdéseiről van itt szó, s nem pártpolitikai orientációkról, az utóbbit kifejezetten károsnak tarjuk ez ügyben. Tisztelettel kérjük a magyar politikai elitet, magukat is oldozzák ki ez alól, csak keserűséget okoznak vele népünknek. S nekünk is, hiszen már odáig fajultak a dolgok, hogy egyházi rádiós és tévés műsorokat cenzúráznak. Mi jupon korlátozzák egyházunkat közéleti kérdésekben való megnyilatkozásában? A nyilatkozatokat a püspöki jelentés után bemutatjuk, és kérjük, hogy a közgyűlés határozattal szólítsa fel egyházkerületünk gyülekezeteit e nyilatkozatok minél szélesebb körű bemutatására. Arról a szabadságunkról van itt szó, hogy az általunk választott parlamentet készítsük e törvény megalkotására, és ami még fontosabb: arról is, hogy megtartjuk-e méltóságunkat. Ezért is tartom fontosnak, hogy nyáron minden aggályoskodás ellenére megalakulhatott a Generális Konvent, mely a közös képviselőt ügyét is vállalta – itt és most kettős állampolgárság ügyében is. Megegyeztünk abban is, hogy november utolsó és december első vasárnapjára határon túli lelkipásztorokat hívunk meg istentiszteleti szolgálatokra templomainkba. Az első felmérések szerint mintegy ötszáz határon túli lelkész jelezte érkezési szándékát. (Ennek szervezéséről még a délutáni szakaszban szó lesz majd.)

Főtiszteletű egyházkerületi közgyűlés!

Jelentésemet azzal kezdtem, hogy Pál apostol idéztem, aki Filemont arra kéri, jótéteménye legyen szabad akaratából, ne kényszerítésből. S azután jórészt gondjainkról szóltam. De félreértés lenne azt hinni, hogy ma panaszkodásra jöttünk egybe, hiszen amint a jelentésekből kitűnik majd, minden okunk megvan arra, hogy hálaadással magasztaljuk Istenünket. A szándékom az volt, hogy a gondjainkkal, bajainkkal, saját vétkeinkkel és harcainkkal szembesülve újra a belerezdüljön a szívünk, hogy nemcsak egy-egy összegzőskor megállva és visszatekintve szabad hálásnak lennünk, hanem azt is hálából való tennünk, amit itt és most a mai napban az eljövendőért tehetünk. Míg időnk van, cselekedjünk jót mindenkivel, int az Ige (Galata 6,10): légyen az az igazmondás jótéteménye, s légyen az az igentmondásé. Kora ősszel az egyházunkkal testvéri kapcsolatban álló dél-koreai presbiteriánus egyházban tehettem látogatást. A keresztyénység bámulatos gyorsasággal növekszik. S persze ennek számtalan külső jelei is mutatkozik. Mégis az fogott meg a legjobban, hogy a legapróbb, alig száz lelkes gyülekezetek is végezni akarják a keresztyén élet teljességéhez hozzátartozó munkákat: iskolát szervezni, szertetszolgálati munkába fogni, evangélizálni. Mikor megkérdeztem, hogy mégis árulják el a titkot, mi az oka ennek a dinamizmusnak, csak annyit feleltek mosolyogva: azt maguk is tudták, csak talán elfelejtették. Tovább erősödtem, de akkor mondják meg, mit felejtettünk el. Ki van az írva a debreceni kollégium homlokzatára is, láttuk – mondták. S tovább mosolyogtak. Milyen udvariasak és tapintatosak! Orando et laborando! Imádkozzál és dolgozzál. De vajon melyiket felejtettük el a kettő közül? Vagy mindkettőt? – újabban már ezt is tiltani akarják nekünk! Vagy a helyes sorrendet vétettük el? Vagy azt felejtük el, hogy imádság nélkül semmit sem ér semmilyen sikerünk sem a szervezkedés, sem az alkotás világában, vagy azt nem

tudjuk már, hogy imádsággal a legnagyobb vereséget is elhordozhatjuk, és Isten erőinek áldott terévé tehetjük saját erőtelenségünket? Vagy éppen Istent felejtettük már el a nagy lázas buzgólkodásunkban? Vagy csak azt, hogy Ő rólunk semmiképpen meg nem feledkezik? Segítsen bennünket a mai közgyűlésünkön Istenünk, hogy a tavalyi 2003-as évet számba vévén, választ találjunk ezekre a kérdésekre is.

9. A PÜSPÖKI JELENTÉSHEZ FÜZŐDŐ HATÁROZATOK

Előterjesztő: Varga László

1. A közgyűlés megköszöni Dr. Szabó István püspök úr jelentését.

2. A közgyűlés szükségesnek tartja a rendszeres belső lelkigondozói szolgálat beállítását a megfáradt, tanácstalanná vált, gyülekezeti és családi gondokkal küszködő szolgátsákok megerősítésére.

3. A közgyűlés megköszöni azon gyülekezetek és lelkipásztorok szolgálatát, akik a VI. év bevezetése után vállalták a jövődi lelkipásztori nemzedék segítségét a gyakorlati gyülekezeti élet megismerésében.

4. A közgyűlés szükségesnek tartja és kéri mind a missziói, mind a tanulmányi bizottságot, hogy a tanfegyelmi és etikai normák hangsúlyozására készítsen elő és szervezzen továbbképző alkalmakat. Egyben kéri az egyházmegyéket mind az etikai, mind a tanfegyelmi problémák álszeméremtől mentes feltárására, amíg lehetséges, azok orvoslására.

5. A közgyűlés hitet tesz a család és házasság intézményének bibliai alapjairól. Mind lelkipásztorokat, mind presbitereket, mind pedig a gyülekezet tagjait minden libertinus gyakorlattal és filozófiával szemben erősíteni kell e normákról szóló határozott bizonyossággal.

6. A közgyűlés szükségesnek tartja az egyháztagság és egyházfegyelmi kérdések presbiteriumi, egyházmegyei, egyházkerületi és zsinati megtárgyalását, a határozott, egyértelmű állásfoglalást.

7. A közgyűlés hitet tesz arról, hogy a társadalmunkban megjelenő devianciák, hamis délibábok kergető vagy éppen a nihilizmus mélységeibe sodró tendenciáival szemben az egyetlen megoldás Jézus Krisztus megtartó kegyelme, a Szentírásból fakadó életvitel.

8. A közgyűlés nem tekinti „visszaminósításnak” azt, amikor egy gyülekezet elvándorlás miatti létszámcsökkenése, vagy lelki erőtlenség miatt a tehervállásban meggyengült, és anyaegyházközsegből misszióivá lesz. Sőt, a missziói egyházközsegek segítségével lehetőséget kíván teremteni ezen gyülekezetek megerősítéséhez.

9. A közgyűlés támogatja és missziói célként tűzi ki a kistelepülésekről „elvándorló” befogadását a nagyobb városokba, szükségesnek tartja és támogatja ezeken helyeken a szó legszorosabb értelmében vett missziói gyülekezetek létesítését.

10. A közgyűlés megerősíti azt az elvet, hogy anyagi dolgunkban nem elég tisztességesnek lenni, annak is kell látványosnak, de ennek ellenkezője is érvényes, nem elég annak látványosnak, hanem annak is kell lenni. Ezt kell, hogy segítse a rendszeres belső ellenőrzés gyülekezeti, egyházmegyei, egyházkerületi szinten.

11. A közgyűlés az iskolák finanszírozásáról jelenleg folyó vitában világosan látja azokat a csúsztatásokat, amelyek azt próbálják sugallni, hogy túlf finanszírozottak az egyházi intézmények. Mi nem kérünk túlf finanszírozást, csak az Alkotmány által minden állampolgárnak, szülőnek, tanulóknak, elesett, segítségre szoruló embertársunknak biztosított egyenlő anyagi feltételeket az egyházak által fenntartott intézményekben is.

12. A közgyűlés teljes egyetértéssel és támogatással áll a Zsinat és a Generális Konvent által hozott állásfoglalás mellé a kettős állampolgárság ügyében. Ezen állásfoglalást minél szélesebb körben kéri és rendeli el terjeszteni. Meggyőződésünk, hogy nemzetünk alapvető kérdéseiről van itt szó, és nem pártpolitikáról. Ez utóbbit kifejezetten károsnak tartjuk ez ügyben. Ezen állásfoglalásokat lehetőség

szerint kerületünk minden egyháztagjához el kell jutatni.

13. A közgyűlés kegyelettel emlékezik meg azokról a szolgatársokról, lelkipásztorokról, lelkipásztor feleségekről, gondnokokról, presbiterekről, akik az elmúlt közgyűlés óta mentek el közülünk a Mennyei Hazába. Elhunyt nyugalmazott lelkipásztorok: Péteri Ferenc, Gordisa, Pándi János, Pestlőrinc-Szemeretelep, Papp Gábor, Helvécia, Tóth Árpád, ny.esperes, Szekszárd, Berzétei László, ny.esperes, Gyöngyös. Aktív szolgálat közben hunyt el: Kun Lajos makádi lelkipásztor. Szeretteikre Isten vigasztaló kegyelmét kéri.

14. A közgyűlés megköszöni a nyugalomba vonult lelkipásztor testvéreink több évtizedes szolgálatát, a nyugalomuk esztendeire békességet, testi- lelki erőt kér Urunktól: Mikesi Károly, Kiskunhalas, Somogyi László, Szalkszentmárton.

HATÁROZATOK – 2004. november 18.

10/a. HATÁROZATOK AZ IFJÚSÁGI MISSZIÓI JELENTÉSHEZ

Előterjesztő: **Böttger Antal**

1. Az egyházkerületi közgyűlés köszönetet mond mindazoknak, akik részt vettek a kerületi ifjúsági találkozók szervezésében.
2. Az egyházkerületi közgyűlés megbízza az Ifjúsági Bizottságot, hogy készítsen a gyülekezetekben folyó ifjúsági munkát segítő vezérfonalat.

11. HATÁROZATOK A TANULMÁNYI JELENTÉSHEZ

Előterjesztő: **dr. Nagy István**

1. Az egyházkerületi közgyűlés elfogadja a 2003. évről szóló tanulmányi jelentést.
2. Az egyházkerületi közgyűlés létrehozza az Egyházkerületi Tanulmányi Alapot, amely segíti a kerület által jóváhagyott posztgraduális képzésben résztvevőket, másrészt elősegíti a továbbképzést, finanszírozza traktátusok, diszertációk kiadását.
3. Az egyházkerület a Tanulmányi Bizottság javaslatait figyelembe véve magáévá teszi a kötelező lelkész-továbbképzés ügyét, és megteszi a szükséges intézkedéseket.
4. Az egyházkerületi közgyűlés kéri a kerület elnökségét, hogy a gyülekezetek hitbéli erősödését segítő szervezze meg a bibliaiskolai rendszert, gondoskodjék annak személyi és anyagi feltételeiről.
5. Az egyházkerületi közgyűlés fontosnak tartja a kanonika vizitáció gyakorlatának megújítását, és megteszi a szükséges intézkedéseket.
6. Az egyházkerületi közgyűlés a tanulmányi jelentéshez sorolja az egyházmegyei teológiai és felekezettudományi jelentéseket, és ennek megfelelően új vizitációs kérdőívet készít.

12. HATÁROZATOK AZ ISKOLAÜGYI JELENTÉSHEZ

Előterjesztő: **Hörcsök Imre**

1. A közgyűlés elfogadja az iskolaügyi jelentést.

2. A közgyűlés köszönetet mond a Református Iskolák Napja megszervezőinek.

3. A közgyűlés támogatja az Iskolaügyi Szervezet kihelyezését 2004. szeptemberétől a Lónyay Utcai Református Gimnáziumba.

4. A határon túliak számára történő tankönyvgyűjtés tervét a közgyűlés támogatja.

5. A közgyűlés felkéri az Iskolaügyi Bizottságot, hogy a pedagógus díjakra felterjesztett személyeket két éven át megismételt felterjesztés nélkül tartsa érvényben, azonban a felterjesztőtől a felterjesztés határideje előtt kérjen írásbeli megerősítést.

6. A közgyűlés megbízza a Gazdasági Bizottságot, vizsgálja meg olyan elkülönített pénzügyi alap létesítésének lehetőségét, amely a DM területén induló óvodák működését támogatja.

13. HATÁROZATOK A KATECHETIKAI JELENTÉSHEZ

Előterjesztő: **dr. Fodorné dr. Nagy Sarolta**

1. A jelentést a közgyűlés elfogadja.
2. A megyei katechetikai előadók az esperesi/lelkészi hivatalok és a lelkészörök összehangoltan segítik egymást abban, hogy a területükön élő katechéták idejében kapjanak értesítést kerületi konferenciáinkról.
3. Az egyházkerületi közgyűlés évente két alkalommal kerületi katechetikai továbbképző szervezését rendeli el, javasolja a Gazdasági Bizottságnak, hogy vizsgálja meg a lehetőségét annak, hogy ennek a költségeihez hozzájáruljon. A kiadásokról a Katechetikai Bizottság tételen elszámol.
4. Az egyházkerületi közgyűlés felkéri a Katechetikai Bizottságot annak megvizsgálására, hogy milyen könyvet/könyveket lehetne kiadni felnőttek számára.
5. Az egyházkerületi közgyűlés kimondja, hogy területén a felnőtteknek legalább 10 felkészítő foglalkozás után lehet konfirmálni.
6. A vizitációs jegyzőkönyvek katechetikai kérdéskörét a Katechetikai Bizottság felülvizsgálja.

14. HATÁROZATOK A DIAKÓNIAI JELENTÉSHEZ

Előterjesztő: **Derencsényi Zsuzsanna**

1. A közgyűlés elfogadja a diakóniai jelentést.
2. A közgyűlés az újonnan belépő diakóniai intézményekről tájékoztató jegyzék kiadását rendeli el egy évenként.
3. A közgyűlés diakóniai vasárnap szervezését javasolja az egyházmegyéknek, valamint, hogy annak perselypénz adományával, valamelyik diakóniai intézményt támogassák.
4. A közgyűlés javasolja a fokozott testvéri kapcsolattartást az Európai Unió határain kívül eső magyar gyülekezetekkel.

15. HATÁROZATOK A GYŰJTEMÉNYI ÉS MŰEMLÉKI JELENTÉSHEZ

Előterjesztő: **dr. Horváth Erzsébet**

1. Az egyházkerületi közgyűlés elfogadja a gyűjteményi és műemléki előadói jelentést a 2003. évről.
2. A közgyűlés határozatot hoz arról, hogy felkéri a canonica visitatiót végzőket, hogy ellenőrizzék az egyházközségek gyűjteményi és műemléki kérdőíveinek pontos kitöltését és annak tartalmát.
3. A közgyűlés határozatot hoz arról, hogy az egyházmegyék vezetői szükség szerint vonják be a visitációba az egyházmegyei gyűjteményi és műemléki előadót, vagy a Gyűjteményi Bizottság tagjait.
4. A közgyűlés határozatot hoz, hogy a Gyűjteményi és Műemléki Bizottság munkájának a továbbiakban nem része a műemlék épületek ügye, mely így átkerül az Építésügyi Bizottsághoz.
5. A közgyűlés felkéri a Gyűjteményi Bizottságot, hogy folytassa munkáját egy épület-, műtárgy- és termőföld-nyilvántartás kidolgozására.
6. A közgyűlés felkéri az egyházkerület elnökségét, hogy a gyülekezeti könyvtárak kezeléséhez, gondozásához készült útmutatót sokszorosítsa úgy, hogy az egyházkerület minden egyházközsége kapjon egy példányt, s ezeket az esperesek által juttassa el az egyházközségekhez. Szükség szerint a Levéltári Útmutatóból is készítsen igény szerint sokszorosított példányokat, melyeket a könyvtárhoz hasonló módon kapjanak meg azok az egyházközségek, amelyek nem rendelkeznek ezzel.
7. A közgyűlés ajánlja azoknak az egyházközségeknek, melyek klenódiumaikat, irataikat és egyéb veszélyeztetett értékeiket nem tudják biztonságosan megőrizni, hogy azokat letétként helyezték el ezeket az egyházmegyei, vagy az egyházkerületi gyűjteményekbe. A tulajdonjog és a barmikori használat joga is a letétbe helyező egyházközségnél marad.
8. A közgyűlés ajánlja az egyházkerület egyházközségeinek, hogy temetőik szakszerű, törvény által előírt nyilvántartása érdekében keressék meg Tóth Imre kecskeméti presbitert, temető gondnokot.

16. HATÁROZATOK A MÉDIA ÉS INFORMATIKA JELENTÉSHEZ

Előterjesztő: **dr. Szilágyi Sándor**

1. A közgyűlés elfogadja a Média és Informatikai Bizottság jelentését.

2. A közgyűlés a gyülekezetek figyelmébe ajánlja a helyi média megkeresését a gyülekezet életének fontosabb eseményeinek megjelenítése érdekében.

3. A közgyűlés javasolja a Zsinatnak, hogy – szakértők bevonásával – dolgoztassa ki az MRE egységes könyvelő és nyilvántartó programjának (szoftverének) követelményeit.

4. A közgyűlés úgy határoz, hogy 2005-től a vizitációs jegyzőkönyvek űrlapjait interneten is hozzáférhetővé teszi, és a kitöltött űrlapokat az egyházkerület szerverén is fogadja.

5. A közgyűlés megbízza a bizottságot, hogy dolgozzon ki javaslatot az alapvető informatikai eszközökkel nem rendelkező egyházközségek lemaradásának megszüntetésére.

17. HATÁROZATOK AZ EGYHÁZZENEI JELENTÉSHEZ

Előterjesztő: **dr. Dávid István**

1. Az egyházkerületi közgyűlés elfogadja az egyházzenei jelentést.
2. A közgyűlés az Egyházzenei Bizottsággal együtt teljes erkölcsi támogatásáról biztosítja a Pécsi Református Kollégiumot kollégiumi kisorgonájának építése kapcsán, s megköszöni a fenntartó és az iskolavezetés eddigi példaeértékű fáradozását.
3. A közgyűlés szorgalmazza a minőségi egyházzene jelenlétét, és hangsúlyozza az ének-tanítás fontosságát a hitoktatásban, a gyermek- és ifjúsági munkában, a gyülekezeti életben, valamint egyházmegyei-egyházkerületi, közegyházi rendezvényeken.

18. HATÁROZATOK A GAZDASÁGI BIZOTTSÁG JELENTÉSÉHEZ

Előterjesztő: **Varga László**

1. A közgyűlés elfogadja a Gazdasági Bizottság jelentését.
2. A közgyűlés elfogadja a kerület, a püspöki hivatal, a székház és a konviktus 2004. I-III negyedévi költségvetési beszámolóját a Gazdasági Bizottság jelentése alapján.
3. A közgyűlés a 2004. évi egyházkerületi költségvetés bemutatott módosítását elfogadja, 3 670 158 E. Ft bevételi, 3 670 158 E. Ft kiadási végösszeggel. A közgyűlés a püspöki hivatal bemutatott költségvetési módosítását 85 000 E. Ft bevételi és 85 000 E. Ft kiadási összeggel elfogadja, a fennmaradó 5 000 E Ft-ot a 2005. évi tartalékalapba helyezi.
4. A közgyűlés a székházban levő internátus és professzori lakások felújítási munkáit tudomásul veszi. A végelszámolást, a zárszámadással együtt fogjuk megvizsgálni. Az előirányzat költség pótmunkák miatti végösszegét max. 15 M Ft-tal megemeli a hitel terhére.
5. A közgyűlés 2005. január 1-től a hitoktatói óradíjak kerületi elszámolását rendeli el. Ennek módját ez év végéig az elnökség dolgozza ki, és az egyházmegyékkel egyeztesse.
6. A közgyűlés elfogadja a Horánszky utcai ingatlan felújítási, beruházási programját, megadja a felhatalmazást a tervezésre és az építési engedély megszerzésére. A hasznosításra vonatkozóan a későbbiekben dönt.
7. A közgyűlés felkéri a Számvizsgáló Bizottságot, hogy készítsen egy alapfokú végzettségű presbiter és gondnok

által is áttekinthető, elvégezhető könyvelési utasítást azon egyházközségek számára, ahol kizárólag hitéleti tevékenység folyik.

8. A közgyűlés kéri azokat a lelkipásztorokat, ahol jó működő szoftver segítségével végzik a könyvelést, hogy ezt 2004. december 15-ig jelezzék a püspöki hivatalnak, tartalmi leírással és ismertetéssel együtt.
9. A közgyűlés elrendeli a lelkészi díjlevelek havi készpénz javadalmának 2005. januártól min. 65 000 Ft-ra, a beosztott lelkészek esetében min. 42 000 Ft-ra történő emelését.
10. A közgyűlés javasolja előirányozni a 2005. évi költségvetés tervezésnél a székház dísztermének felújítási munkáinak fedezetét.
11. A közgyűlés kéri a MRE Zsinatát, hogy az eddigi beérkezett, illetve felhívásra beérkezendő tapasztalatok alapján vizsgálja felül a MRE Gazdálkodási Törvényét, ahol lehet, ahol az állami szabályzatok megengedik, minél jobban vegyük figyelembe a sajtóságos egyházi szempontokat.

18/a. HATÁROZATOK AZ ÉPÍTÉSI ALBIZOTTSÁG JELENTÉSÉHEZ

Előterjesztő: **Fónagy Miklós**

1. Az egyházkerületi közgyűlés elfogadja a jelentést
2. Az egyházkerületi közgyűlés az egyházkerületi építési támogatások elbírálásánál elsőbbséget biztosít a folyamatban lévő építkezések segítésének.
3. Az egyházkerületi közgyűlés felhívja az építkező gyülekezeteket, hogy az új épület építési tervét véleményezésre nyújtsák be az Egyházkerületi Építési Csoporthoz. Amennyiben ez a véleményezési kérelem nem érkezik be a DMREK Építési Csoportjához, akkor ahhoz a beruházáshoz nem adható kerületi támogatás.

22. HATÁROZATOK A MISSZIÓI BIZOTTSÁG JELENTÉSÉHEZ

Előterjesztő: **dr. Szabó István**

1. A közgyűlés felkéri a Missziói Bizottságot, hogy írjon ki pályázatot olyan munkákra, amelyek feltárják az egyházunkban végzendő missziói munka új lehetőségeit. Egyúttal kéri a költségvetési bizottságot, hogy a pályadíjak fedezetét állítsa be következő évi költségvetésbe.
2. A közgyűlés felkéri a Missziói Bizottságot, hogy kezdeményezzen konzultációt azon lelkipásztorokkal és gyülekezeti munkásokkal, akik a misszióban és az evangélizálásban kiváló munkát végeznek, hogy tapasztalataikat rendezett formában bocsássák egyházkerületünk rendelkezésére.
3. A közgyűlés elfogadja a missziói munkára vonatkozó kérdőívet, és elrendeli annak a jövő évi (2004) vizitációs kérdőívhez csatolását.
4. A közgyűlés felkéri a Missziói Bizottságot, hogy készítse el egy egységes szempontú lelkipásztori illetve gyülekezeti szolgálati napló vázlatát, és terjessze be a közgyűlés, illetve egyházkerületi tanács elé elfogadásra.

5. A közgyűlés felkéri a Missziói Bizottságot, hogy a következő év elején szervezzen konferenciát a szórványgondozó lelkipásztorok és munkatársak számára Pécsset.

6. A közgyűlés felkéri a Missziói Bizottságot, hogy az egyházunkkal és gyülekezeteinkkel kapcsolatban álló egyesületek és más szervezetek vezetőivel folytasson megbeszélést misszióink alapvető kérdéseiről 2005 februárjában.

22. MISSZIÓI EGYHÁZKÖZSÉG ALAKÍTÁSA

Előterjesztő: **Simonfi Sándor**

A Dunamelléki Református Egyházkerület közgyűlése a Svábhegyi Missziói Református Egyházközség megalakulását kimondó egyházmegyei határozatot megerősíti. A megalakult egyházközség életére Isten áldását kéri.

23. EGYHÁZKÖZSÉGEK ÁTMINŐSÍTÉSE

Előterjesztő: **Simonfi Sándor**

1. A Dunamelléki Református Egyházkerület közgyűlése a korábbi három nagykorösi református egyházközség (Alszeg, Felszeg, Bokros-Nyársapáti) Nagykorösi Református Egyházközség néven egy egyházközséggé egyesülését kimondó délpesti egyházmegyei határozatot megerősíti. A megalakult egyházközség életére Isten áldását kéri.
2. A Dunamelléki Református Egyházkerület közgyűlése a Pomáz-Budakalász-Csobánka Református Társegyházközség Budakalászi Református Egyházközséggé (anyaegyházközség) és Pomáz-Csobánka Református Társegyházközséggé szétválását kimondó északpesti egyházmegyei határozatot megerősíti. Az egyházközségek életére Isten további áldását kéri.
3. A Dunamelléki Református Egyházkerület közgyűlése az Északpesti Egyházmegye határozatát, amellyel a tóki és a váchartyáni anyaegyházközségeket missziói egyházközséggé, valamint a Vértesaljai Egyházmegye határozatát, amellyel az alap-alsószentiváni, a bodméri, a csabdi, az ercsi, a felcsúti, a sárszentmiklósi, a sukorói, a verebi, valamint a vértessedobozai anyaegyházközségeket missziói egyházközséggé minősítette át, megerősíti. Egyben felkéri az Egyházkerületi Tanácsot és az illetékes lelkészi szolidaritási alapokat, hogy biztosítsák az egyházi jogszabályok szerinti támogatásokat az egyházközségeknek.

24. A GYÖKÖSSY ENDRE LELKIGONDOZÓI ÉS SZUPERVIZORI INTÉZET ALAPÍTÁSA

ALAPÍTÓ OKIRAT

Preambulum

Az Alapítók a Magyarországi Református Egyház alkotmányáról és kormányzatáról szóló többször módosított 1994. év II. egyházi törvény 105.§ (2) bekezdése, valamint a felsőoktatásról szóló többször módosított 1993. évi LXXX tv. 11.§-ban kapott felhatalmazás alapján jelen alapító okirat aláírásával létrehozzák a Gyökössy Endre Lelkigondozói és Szupervizori Intézetet.

Az Intézet megalapításának célja:

A Magyarországi Református Egyházban, azon belül elsősorban a Dunamelléki Református Egyházkerületben a lelkigondozás és a pasztorális szupervízió gyakorlása és képviselése. Szupervízióval és pasztorális továbbképzésekkel segíti a lelkészek, egyházi munkások, egyházi intézmények, gyüleke-

zetek lelkipozítói szolgálatát. Az intézet megteremti egyben a KRE Hittudományi Kar Valláspedagógiai és Pasztorálpszichológiai Tanszék gondozásában végzendő, a Magyarországi Református Egyház Zsinata által Zs-177/2002. zsinati határozattal elfogadott képesítési követelmények alapján folyó pasztorálpszichológia egyetemi szakirányú továbbképzés és a lelkipozítói képzésvezető szupervízor egyetemi szakirányú továbbképzés kurzusainak külső és belső feltételeit.

Az intézet jogállása

Az intézet alapítója:

a Dunamelléki Református Egyházkerület
(1092 Budapest, Ráday u. 28.)
és a Károli Gáspár Református Egyetem
(1092 Budapest, Ráday u. 28.).

Az intézet neve:

Gyökössy Endre Lelkipozítói és Szupervízori Intézet

Az intézet nem önálló jogi személy.

Az intézet fenntartója:

Dunamelléki Református Egyházkerület
(1092 Budapest, Ráday u. 28.)

Az intézet szakmai működtetője:

Károli Gáspár Református Egyetem
(1092 Budapest, Ráday u. 28.).

Az intézet működése felett a törvényességi felügyeleti jogot a Dunamelléki Református Egyházkerület;

a szakmai felügyeleti jogot

a Károli Gáspár Református Egyetem Hittudományi Kar Valláspedagógiai és Pasztorálpszichológiai Tanszéke gyakorolja.

Az intézet székhelye, működési helye:

6000 Kecskemét, Kálvin tér 1.

Az intézet vezetője:

Az intézet vezetőjét a Károli Gáspár Református Egyetem Hittudományi Kar Valláspedagógiai és Pasztorálpszichológiai Tanszékének vezetője – ennek hiányában a Kar dékánja – egyetértésével a Dunamelléki Református Egyházkerület püspöke nevezi ki és menti fel, állapítja meg illetményét, jutalmazását, egyéb javadalmazását. Az egyéb munkáltatói jogokat a Károli Gáspár Református Egyetem Hittudományi Kar Valláspedagógiai és Pasztorálpszichológiai Tanszék vezetője gyakorolja.

Az intézet egyéb dolgozóinak alkalmazására a Károli Gáspár Református Egyetem Hittudományi Kar Valláspedagógiai és Pasztorálpszichológiai Tanszékének vezetője - ennek hiányában a Kar dékánja – egyetértésével az intézet vezetője tesz javaslatot, a Dunamelléki Református Egyházkerület püspöke nevezi ki és menti fel, állapítja meg illetményét, jutalmazását, egyéb javadalmazását. Az egyéb munkáltatói jogokat az intézet vezetője gyakorolja.

Az intézet tevékenysége

- pasztorálpszichológia egyetemi szakirányú továbbképzés és a lelkipozítói képzésvezető szupervízor egyetemi szakirányú továbbképzés szervezése, lebonyolítása
- téma specifikus, lelkipozítói kurzusok szervezése, tartása
- önkéntesek, egyházi munkások képzése
- lelkészek, egyházi személyek szupervíziója
- oktatási és egyházi intézményekben dolgozók pasztorális szupervíziója
- egyházi intézményekben dolgozók lelkipozítói és pasztorális ún. "kreditpontos" továbbképzések szervezése,

tartása

- intézmények, szervezetek rendszeres szupervíziója
- konferenciák szervezése

Az intézet együttműködik az egyházi szociális, valamint diakóniai intézetek kreditpontos továbbképzéseit, felmerülő szakmai szupervíziós tevékenységét ellátó Károli Gáspár Református Egyetem Tanítóképző Főiskolai Kar Diakóniai Intézete Szociális és Szakvizsga Központjával.

Az intézet gazdálkodása

Az Intézet a Dunamelléki Református Egyházkerület költségvetéséből az Intézet működtetésének, fejlesztésének céljára elkülönített források keretei között az egyházi és állami jogszabályok előírásai szerint önállóan gazdálkodik.

Gazdálkodásának jogszerűségéért, ésszerűségéért az intézet vezetője a felelős.

Az Intézet elhelyezésének megoldását, a működéséhez szükséges infrastruktúrát a Fenntartó biztosítja.

Gazdálkodásáról évente beszámol a Dunamelléki Református Egyházkerület Közgyűlésének.

Jelen alapító okiratot jóváhagyta a Dunamelléki Református Egyházkerület Közgyűlése 1252-2004. sz. határozatával 2004. november 18-án, valamint a Károli Gáspár Református Egyetem Tanácsa 120/2004. (XI.09.) ET határozat sz. határozatával 2004. november 9-én.

Budapest, 2004. november 18.

Dr. Nagy Sándor
DRE főgondok

Dr. Szabó István
DRE püspök

Dr. Németh Dávid
KRE HTK dékán

Dr. Szűcs Ferenc
KRE rektor

26. LELKÉSZI KÉPESÍTÉSEK HATÁLYBAN TARTÁSA

Előterjesztő: **Simonfi Sándor**

A Dunamelléki Református Egyházkerület közgyűlése Benkóné Dankó Lilla, Galsi Árpád és Galsi Árpádné (Délpest), dr. Tóth László (Északpest), valamint Tóth L. Kristóf, Tóthné Bede Krisztina (Vértessalja) lelkészek képesítését 5 évre, azaz 2009. november 30-ig hatályban tartja.

27. EGYÉB ÜGYEK

Előterjesztő: **Varga László**

A közgyűlés felhívja a lelkipásztorok figyelmét arra, hogy aki gyülekezeti lelkészi állása mellett más kereső foglalkozást folytat, annak az Egyház Alkotmányáról és Kormányzatáról szóló, többször módosított 1994. évi II. Egyházi Törvény 39 § (2) pontja szerint a presbitérium hozzájárulását, az egyházmegye és az egyházkerület közgyűlésének engedélyét kell kérnie ehhez. A kérelmet háromévenként meg kell újítani.

Felhívja továbbá a figyelmet arra, hogy a „kereső foglalkozás” kategóriájába tartozik az is, ha valaki gyülekezeti lelkészi szolgálata mellett rendszeres javadalommal honorált egyházi szolgálatot „másodállásként” végez. Nem tartoznak azonban ebbe a kategóriába az ET szerint a presbitériumok, az egyházmegyei közgyűlés, az egyházkerületi közgyűlés, a zsinat által választott lelkészi tisztségviselők.

EGYHÁZMEGYEI ADATOK

ADATSZOLGÁLTATÁS DÁTUMA: 2004. NOVEMBER

BARANYA

ÚJ HELYEN SZOLGÁL:

1. Boruss Mária – Hidasra Bólyról
2. Kovács Csaba – Hidasról Old-Beremendre, majd elhagyta szolgálati helyét

BÁCS-KISKUNSAÉG

SZÜLETETT:

1. Faragóné Bencsik Dóra gyermeke
2. P.Szabó Barnabás-Kováts Theodóra 5. és 6. gyermeke (ikrek, kisfiú-kislány)
3. Sípos Ajtony Levente negyedik gyermeke (fiú)

ÚJ HELYEN SZOLGÁL:

1. ifj. Komlósi Péter – Kecskemétről külföldre ösztöndíjjal
2. Téglási Anna – Kerekegyháza
3. Somogyiné Ficsor Krisztina – Kecskemét
4. Somogyi Péter – Kecskemét-Nyugat
5. Vincze István – Kiskunhalas-Észak
6. Kovács Csongor – Szalkszentmárton
7. Varga László – kecskeméti elnöklelkészi tiszteről lemondva kollégiumi főigazgató lett
8. Somogyi László – Szalkszentmártonról nyugdíjba ment
9. Mikesi Károly – Kiskunhalasról nyugdíjba ment
10. Végh Gizella – Hajósról Kiskunhalasra
11. Mayer Melinda – Hajós
12. Kovács Sándor – cigánymisszió, Kárpátalja – egyházi szolgálatát megszüntette
13. Gyórfy Eszter – egyetemi ill. iskolai lelkész lett Budapesten

ELHUNYT:

† Papp Gábor ny. helvéciai lelkipásztor

BUDAPEST – DÉL

ÚJ HELYEN SZOLGÁL :

1. ifj. Takaró Tamás – Pesterzsébet-Központ
2. Papp Tibor – Pestszentlőrinc-Kossuth tér
3. Kálmán Csaba – Nagykovácsi
4. Kiss Gyula – Kelenföld
5. Járay Márton – Nagyvárad tér
6. Boros Péter – Budahegyvidék
7. Végh Mihály – Budahegyvidékről külföldre ösztöndíjjal
8. Siba Balázs -megbízás repülőtéri lelkészség ellátására
9. Kiss Gyula – Kelenföldről Tiszáninnenre

ELHUNYT:

† Pándi János lelkipásztor, volt megyei főjegyző

BUDAPEST – ÉSZAK

ÚJ HELYEN SZOLGÁL:

1. Csaholcz László – Óbuda (Békéscsabáról)

2. Füstös Gábor – lemondott csillaghegyi lelkipásztori tiszteről (kirendelt helyettes: Feszty Zsolt)
3. Gyórfy Eszter – beo.lelkészként az Egyetemi Gyülekezetbe, Kecskemétről
4. Kodácsy Tamás – KGRE intézeti lelkész

DÉLPEST

SZÜLETETT:

1. Sáfrány Zoltán bugyi lelkész 2. gyermeke, Krisztina
2. Morva Ákos és Cserna Anett(Pilis) gyermeke, Botond

ÚJ HELYEN SZOLGÁL:

1. Borsiné Kusztoz Ildikó beo.lkp. – Majosháza
2. Cs. Bíró Zoltán – Halásztelek, fegyelmi eljárás miatt felfüggesztve
3. Fazekas János Gábor – Tököl-Halásztelek

ELHUNYT:

† Kun Lajos makádi lelkipásztor 34 éves korában

ÉSZAKPEST

ÚJ HELYEN SZOLGÁL:

1. Sebestyén Győző – Fót
2. Szabó Zoltán – Zuglóból Hévízgyörkre
3. Katona Zsuzsanna – volt fóti beo.lp. kórházlelkész Kistarcsán és Vácott
4. Rémes Renáta – (házasságsegítőtől) b.lp. Budakeszin
5. Cs. Nagy János – Budakalász

TOLNA

SZÜLETETT:

1. Szabó S. Péter, Madocsa – 3. gyermekük, Barnabás

VÉRTESSALJA

A megyei közgyűlés július 5-ei ülésén beiktatta Agyagási István esperest. A Lovasberényben, október 15-én tartott megyei közgyűlésen iktatták be Kardos Ábelt megyei lelkészi főjegyzői tisztségébe.

ÚJ HELYEN SZOLGÁL (PARÓKUS LELKÉSZEK):

1. Gottfried Richárd – Alap-Alsószentiván
2. Tóth L. Kristóf – Pátkáról Argentínába
3. Ország István – Pátka
4. Eisenbacher Péter – Kajászó
5. Stift János – Sárbogárd beo. lkp.

GÉPKOCSI VÁSÁRLÁSI LEHETŐSÉG

Az Opel Tormási Márkakereskedés a következő kedvezményeket nyújtja lelkipásztoroknak (kerületi igazolás mellett): A legmagasabb flottakedvezmény 8%-tól 14 %-ig terjed az Opel gépkocsi típustól függően.

Egyházi dolgozók részére (tanárok, adminisztratív alkalmazottak, stb) – kerületi igazolás mellett – az alábbi %-os kedvezményt tudják adni:

Agila Essentia	5%
Agila Enjoy	7%
Corsa Essentia	5%
Corsa(egyéb)	7%
Combo Tour	7%
Meriva Essentia	3%
Meriva(egyéb)	7%
Astra Classic II.	4%
Astra (új)	7%
Zafira	7%
Vectra	8%
Signum	8%
Vivaro	8%
Movano	8%

Figyelem! A szalonban már egyébként is akciós gépkocsikra nem érvényes a fenti kedvezmény!

Bővebb felvilágosítással Fruttus Árpád Zoltán a 76/502-900 telefonon, vagy a fruttus.arpad@tormasi.hu e-mail címen tud szolgálni.

DUNAMELLÉKI REFORMÁTUS EGYHÁZKERÜLETI KÖZLEMÉNYEK a Dunamelléki Református Egyházkerület hivatalos lapja

Szerkesztőség: DRE Székháza
Budapest 1092, Ráday utca 28.
Telefon: 36-1-2180-753
Fax: 36-1-2180-018

e-mail: ph@mredmek.matav.hu

Felelős szerkesztő: Varga László főjegyző

Szerkesztő: Regéczy-Nagy Enikő püspöki külügyi titkár, Bölcsházi András lelkész

A Dunamelléki Református Egyházkerület 21/2004. számú Szabályrendelete a lelkészekről

1. §. E Szabályrendelet hatálya kiterjed a Dunamelléki Református Egyházkerület kebelébe tartozó valamennyi egyházi személyre
- a) a gyülekezeti,
  - b) az intézeti,
  - c) a beosztott lelkészekre (akár gyülekezetben, akár egyházi intézményben teljesítenek szolgálatot),
  - d) a segédlelkészekre (ideértve a lelkészjelölteket és az exmittált teológiai hallgatókat).

I. A lelkészek alkalmazásáról és szolgálatáról

2. §. Segédlelkészi szolgálatra alkalmazható az az egyháztag, aki teológiai tanulmányait sikeresen elvégezte, végbizonyítványt szerzett, és a Zsinati Lelkészképesítő Bizottság előtt eredményesen letette az első lelkészképesítő vizsgát. A lelkészi szolgálatba lépő egyháztagnak az egyházkerületi közgyűlés előtt esküt kell tennie. Ezután bocsátja ki őt az egyházkerület püspöke (vagy megbízottja) segédlelkészi szolgálatra.
3. §. Az első és második lelkészképesítő vizsga között legalább egy év gyakorlati időt minden lelkészi szolgálatba lépő egyháztag gyülekezeti segédlelkészi szolgálatban köteles eltölteni.
4. §. Segédlelkészi szolgálatra kivételesen alkalmazhatók azok az egyháztagok is, akik absolutoriumot szereztek, valamelyik Teológiai Egyetemen (Akadémián) lelkészjelöltek, de az első lelkészképesítő vizsgát még nem tették le. A lelkészjelöltek segédlelkészként való alkalmazásának időtartama nem haladhatja meg azt az időt, amennyi haladékosan adott részükre a Zsinati Lelkészképesítő Bizottság, illetve - sikertelen vizsga esetén - amennyi időt engedélyez a lelkészképesítésre vonatkozó zsinati szabályzat a javító vizsga letételére. A lelkészjelölteknek a lelkészi szolgálatok végzésére való felhatalmazása az egyházkerület püspökének írásos határozatával történik.
5. §. (1) Ha a gyülekezeti érdek vagy elháríthatatlan szükség úgy kívánja, kivételesen alapvizsgát tett teológiai hallgató is alkalmazható segédlelkészi szolgálatra (exmisszió).
- (2) A segédlelkészi szolgálatra alkalmazott teológiai hallgatót az egyházkerület püspökének az exmisszióra vonatkozó határozata hatalmazza fel a lelkészi teendők elvégzésére. A felhatalmazás visszavonásig érvényes. Az exmittált segédlelkészek munkaidejét úgy kell megállapítani, hogy a tanulmányi időben havonta összefüggően egy munkahetet (öt munkanapot) az Egyetemen (Akadémián) tanulmányaikkal foglalkozva tölthessenek el.
- (3) A segédlelkészeket istentisztelet keretében kell a szolgálatra kibocsátani.
6. §. Az első lelkészképesítő vizsga sikeres letétele után a segédlelkészek elhelyezéséről az egyházkerület püspöke intézkedik. Ez esetben figyelembe kell venni az adott gyülekezetben túl az egyházmegyéi lelkészi utánpótlásának szempontjait is.
7. §. Azokkal a segédlelkészekkel, akik a Teológiai Egyetemre (Akadémiára) való beiratkozásukkor a Dunamelléki Egyházkerület területén volt állandó bejelentett lakásuk, a püspök rendelkezik. Kivételes esetben valamelyik másik egyházkerület kérésére - kizárólag az érintett személy egyetértésével - a segédlelkész kiadásához a püspök hozzájárulhat.
8. §. A segédlelkészi szolgálatra alkalmazás az egyházkerület püspökének kirendelő határozatával történik. A segédlelkész időközben szükségessé vált el- és áthelyezése a püspök hatáskörébe tartozik.
9. §. (1) Az egyházkerületben alkalmazott segédlelkészekről a Püspöki Hivatal nyilvántartást vezet.
- (2) Más egyházkerületből okleveles lelkészeket átvenni – lelkészválasztás esetét kivéve – csak szabályszerű elbocsátó levél alapján, az esperes-gondnoki értekezlet előzetes engedélyével lehet. A határozatig a püspök ideiglenes felhatalmazást és kirendelést adhat a szolgálatra átveendő segéd- és beosztott lelkészeknek.

- (3) Azoknak a lelkészeknek a szolgálatba állítása, akik oklevelüket külföldön szereztek, csak oklevelük honosítása után történhet meg. A honosításig ideiglenes jelleggel és legfeljebb 1 esztendőre lelkészként alkalmazhatók.
10. §. A bekebelezési kérelemhez csatolandó az I. és - ha van - a II. lelkészképesítő vizsga bizonyítványa (oklevél); eddigi működéséről szolgálati bizonyítvány; törzskönyvi hiteles kivonat; nyilatkozat, melyben az átvételét kérő büntetőjogi felelőssége tudatában kijelenti, hogy sem rendőrhatalósági eljárás, sem büntetőbírói eljárás nincs ellene folyamatban, illetve nem áll ilyen ítélet hatálya alatt. Más országból áttelepülők ezen felül kötelesek bemutatni az illetékes állami hatóság tartózkodási engedélyét is.
11. §. (1) Minden lelkészről és lelkészjelölről, aki az egyházkerületben lelkészi beosztást kap, az 1994. évi II. tv. 34. §-ában foglaltak szerint törzskönyvet kell vezetni.
- (2) A törzskönyv első példányát az illetékes esperesi hivatal vezeti és őrzi, másodpéldányát pedig a püspöki hivatal.
- Az újonnan szolgálatba lépőkről a püspöki hivatalban kell két példányban kiállítani az egységes nyomtatványon a törzskönyvi lapot, s annak egyik példányát meg kell küldeni az illetékes esperesi hivatalnak. Más egyházmegyébe történő távozás esetén az esperes a szolgálati bizonyítvánnyal együtt átküldi az általa őrözött törzskönyvi lapot is.
12. §. (1) A törzskönyv adataiban történt minden változást köteles a lelkész 15 napon belül szolgálati úton az esperesi hivatalnak bejelenteni, és okmányokkal igazolni. Az igazoló okmányról készített másolatot az esperes hitelesíti, és így jelenti tovább a változást a püspöki hivatalnak.
- (2) A lelképásztor a róla vezetett törzskönyvbe a szükséges változások átvezetése érdekében, a tévedések korrigálása céljából betekinthes.
13. §. Az exmittált teológiai hallgatókról nyilvántartást kell vezetni az erre rendszeresített törzskönyv nyomtatványon, és ugyanúgy a püspöki hivatalban és az esperesi hivatalban kell őrzeni. Az abszolutórium és a lelkészi vizsga letétele után, megfelelő kiegészítéssel ezek a nyilvántartó lapok a törzskönyvhöz csatolandók. Ugyanilyen nyilvántartás vezetendő azokról a külföldi oklevéllel rendelkező lelkészekről is, akik még nem honosították oklevelüket.
14. §. Nem egyházi szolgálati viszonyban lévő, de lelkészi képezésüket hatályban tartó lelkészekről az előző §-ban körülírt nyilvántartás vezetendő a püspöki és az illetékes esperesi hivatalban. Egyéb törzskönyvi adataik mellett, ezen a 12. §-ban foglaltaknak megfelelően, jelenteni kötelesek az adataikban, szolgálati viszonyukban (egyéb kereső viszonyukban) történő minden változást is.
15. §. Segédlelkész saját kérésére vagy egyházi érdekből legfeljebb egy évre helyezhető rendelkezési állományba. A rendelkezési állományba helyezett segédlelkész, annak megszűnése után köteles letölteni a gyülekezeti szolgálatban az egy évi gyakorlatot, csak ezután tehet II. lelkészképesítő vizsgát. A beosztott lelkészt saját kérelmére vagy egyházi érdekből a püspök helyezheti rendelkezési állományba.
16. §. A rendelkezési állományban lévő lelkészeket a püspök bármikor szolgálatra rendelheti, amit kötelesek elfogadni. Ennek megtagadása fegyelmi vétség. Akik saját kérésükre kerültek rendelkezési állományba, maguk is bármikor kérhetik szolgálati beosztásukat, amit az egyházkerület püspöke a lehetőséghez képest teljesít.
17. §. A rendelkezési állományban lévő lelkészekre mindazok a kötelezettségek vonatkoznak, melyeket az 1994. évi II. tv. 33. §-ban a képezésüket hatályban tartó lelkészekre előír.
18. §. Azokat a lelkészi képezésű egyháztagokat, akik nem egyházi munkakörben dolgoznak, abba az egyházközségbe és annak megfelelően illetékes egyházmegyébe kell bejegyezni, melynek területén állandó bejelentett lakásuk van. Ott kell teljesíteni az 1994. évi II. tv. 33. §-ában foglalt köteleességeket.
19. §. A nyugállományban lévő lelkészek is alkalmazhatók kiegészítő beosztott lelkészi munkakörben. Az egyházi beosztásban tevékenykedő nyugdíjas lelkészekre értelemszerűen mindazok a szabályok vonatkoznak, mint a beosztott lelkészekre. Törzskönyvüket továbbra is vezetni kell.
20. §. (1) Az egyházi intézményben alkalmazott lelkészi képezésű egyháztagokat az intézmény helye vagy a lakhelye szerint illetékes egyházmegyébe kell bekebelezni, és törzskönyvét ennek megfelelően kell vezetni.

- (2) A Zsinat intézményeiben szolgáló lelkészek szolgálati viszonyuk megszűnése esetén visszakerülnek eredeti egyházhatóságuk rendelkezése alá. Törzskönyvüket az intézeti szolgálat ideje alatt az illetékes egyházi hatóságok vezetik. Intézeti szolgálati viszonyuk megszűnését jelenteni tartoznak mind a területi mind az eredetileg illetékes egyházi hatóságoknak.
21. §. (1) Az áthelyezendő segéd- és beosztott lelkésznek – sürgős esetek kivételével – úgy kell kézbesíteni az áthelyező határozatot, hogy legalább 8 nappal a szolgálatba állás határideje előtt megkapja.
- (2) Az áthelyezésről a püspök egyidejűleg értesíti az érdekelt egyházközségek vagy intézmények vezetőit, az esperest – ha az áthelyezés másik egyházmegyébe történik, mindkét esperest –, valamint a Zsinati Irodát.
22. §. (1) Az áthelyezett segéd- vagy beosztott lelkész érkezése időpontjáról köteles értesíteni az egyházközség lelkészét, lelkész hiányában a gondnokot, illetőleg az intézmény vezetőjét.
- (2) Az állás elfoglalását három napon belül írásban, a szolgálati út betartásával jelenteni kell a püspöknek. Ha más egyházmegyéből történik az áthelyezés, vagy ez az első szolgálati hely, nyolc napon belül személyesen is jelentkezni kell az esperesnél.
23. §. Ha a segéd- vagy beosztott lelkész szolgálati helyét nem foglalja el, fegyelmi vétséget követ el.
24. §. (1) Az állást fenntartó egyházközség illetve intézmény felelős azért, hogy a lelkészeknek az illetékes állami szerveknél történő bejelentése a hatályos jogszabályoknak megfelelően megtörténjék.
- (2) Az esperes köteles a lelkésznek igazolást adni a szolgálati viszony fennállásáról.
25. §. (1) Minden egyházi szolgálatban álló lelkész (beleértve az exmittált teológiai hallgatót és a kisegítő nyugdíjas lelkészt is) kötelező jelleggel tagja a Lelkeszi Nyugdíjintézetnek.
- (2) Az állásfenntartó köteles a javadalmak után az esedékes tagsági díjat az egyházi törvények rendelkezéseinek megfelelően levonni és befizetni.
26. §. A segéd- és beosztott lelkész a gyülekezeti lelkész irányítása és felügyelete mellett végzi a lelkészi teendők rá bízott részét. Munkakörével, munkavégzésével kapcsolatos minden vitás kérdéssel elsősorban az esperes köteles foglalkozni.
27. §. A segéd- vagy beosztott lelkész pénzbeszedői munkakörrel nem bízható meg.
28. §. A lelkészek a kívánatos teológiai továbbképzésen kívüli tanulmányokat (egyetemi, főiskolai stb.) csak a presbitérium hozzájárulása és az illetékes esperes és püspök engedélye alapján folytathatnak. E tanulmányok végzésével kapcsolatos munkaidő-kedvezményt csak akkor vehetnek igénybe, ha továbbtanulásuk az egyház szempontjából indokolható, és ezt az engedélyező okirat tartalmazza.

II. A lelkészek feladatai az egyházközségek igazgatásában

29. §. A gyülekezeti lelkész a gondnokkal együtt képviseli az egyházközséget. Minden az egyházközség nevében kiadott okiratot kettős aláírással kell ellátniok. Minden, az egyházközséget érintő jogi vagy vagyoni kérdésben együtt nyilatkozhatnak az egyházközség nevében. Ha valamely ügyben nem értenek egyet, azt a presbitérium elé kell vinni és annak a határozatát kötelesek a továbbiakban képviselni [1994. évi II tv. 45. §. b)].

Az egyházközségnek két hivatalos körbélyegzővel kell rendelkeznie:

- a) az „egyházközség” feliratú, melyet olyan iratokra kell bélyegezni, amelyeket a lelkész a gondnokkal együtt ír alá;

- b) a „lelkészi hivatal” feliratú, melyet olyan iratokra kell bélyegezni, amelyet egyedül a lelkész ír

- (3) Az egyházközség által kibocsátott és az egyházközséghez érkezett iratokról iktatókönyvet és betűrendes útmutatót kell vezetni.
- (4) A régi anyakönyvek jó állapotban való megőrzéséről, ha szükséges, bekötéséről és megfelelő tűzbiztos szekrényben való őrzéséről gondoskodni kell.
- (5) Az anyakönyveket pontosan és tisztán kell vezetni, és minden anyakönyvezendő eseményt azonnal be kell jegyezni.

Az anyakönyvi adatokat mindig az érdekelt személyi igazolványa vagy más hiteles okirat alapján kell bevezetni.

- (6) Anyakönyvi kivonatot az 1895. okt. 1 előtti bejegyzésekről az állami rendelkezések szerint a lelkész köteles kiadni mindenkinek, aki ezt kéri. Későbbi időből csak a Magyarországi Református Egyházon belül, egyházi célra és szolgálati úton megküldve, valamint külföldiek részére köteles kiadni.
- (7) Az egyházközségi választói gyűlés (lelkészválasztási és presbiterválasztási) jegyzőkönyveket a presbiteri jegyzőkönyvek között kell vezetni.
A presbiteri jegyzőkönyveket vagy bekötött és előre számozott könyvbe kell írni, s azokat a lelkész, a gondnok, a jegyzőkönyv-vezető és a hitelesítők írják alá, vagy írhatják géppel is, ez esetben a hitelesítőkkal minden egyes oldalát alá kell íratni, és ezeket 3-5 évenként be kell köttetni. Az elnöklő lelkész nem vezetheti a jegyzőkönyvet.
- (8) A jegyzőkönyvi kivonatot a lelkész a (fő)gondnokkal együtt hitelesíti.

31. §. (1) A segédlelkészt a gyakorlóév alatt minden adminisztratív és igazgatási teendőbe be kell vezetni. Segéd- és beosztott lelkész hivatalos kiadványt – anyakönyvi kivonatot, jegyzőkönyvi kivonatot – nem írhat alá, aláírási joga a presbitérium elnöki tisztét betöltő felügyelő lelkésznek van.

(2) A segéd- és beosztott lelkészt a presbitérium megbízhatja a presbiteri jegyző teendőivel, aki köteles azt elvállalni.

32. §. Beosztott lelkész, ha az esperestől helyettes lelkészi megbízást kap, minden lelkészi feladatot elvégez.

33. §. Helyettes lelkész kirendelése az egyházmegye esperesének jogkörébe tartozik [1994 évi II. tv. 82 §. (4) b)].

34. §. (1) Mivel az egyházközség nem maradhat teljes jogkörrel működő lelkész vezetése nélkül, a lelkész rendes évi szabadsága idejére is helyettes lelkészt kell kinevezni. Általában az egyházközség lelkészének 30 napot meghaladó akadályoztatása esetében helyettes lelkész nevezendő ki.

(2) Helyettes lelkész kinevezéséről minden esetben tájékoztatni kell a presbitériumot.

(3) Az esperes minden helyettes lelkészi kinevezést köteles haladéktalanul bejelenteni a püspöknek.

35. §. Minden egyházközség lelkésze köteles az egyházközség területéről elköltöző egyháztagok adatait (új lakcímével együtt) megküldeni az új lakóhely szerint illetékes esperesnek, vagy az új gyülekezet lelkészének.

36. §. Azoknak az egyháztagoknak, akik fenn kívánják tartani a régi lakóhelyük szerinti egyházközségben az egyháztagságukat, írásban kell bejelenteniük ezt a régi lakóhely szerinti egyházközség lelkészének, aki erről mind a lakóhely szerinti egyházközség lelképásztorát, mind az esperest tájékoztatja.

Amennyiben a választott egyházközségben egy évet meghaladó időn át nem tesz eleget egyháztagsági kötelességének, törölni kell a választók névjegyzékéből, és erről értesíteni kell a lakóhely szerinti egyházközséget, hogy vegyék pásztori gondozásba.

III. A lelkészek javadalmáról

37. §. A gyülekezeti lelkész és minden állandó jelleggel alkalmazott lelkész javadalmát díjlevélbe kell foglalni. A díjlevél szerinti javadalom legalacsonyabb mértékét az egyházkerületi közgyűlés határozza meg, díjlevéltől eltérő javadalmat nem folyósíthat az állásfenntartó. Amennyiben a díjlevelek a javadalom bizonyos változtatását lehetővé teszik, annak mértékét időről-időre az egyházkerületi közgyűlés, illetve annak nevében eljáró egyházkerületi tanács vagy elnökség javasolja.

38. §. (1) Gyülekezeti lelkészt szolgálati idejének függvényében korpótlék illeti meg.
(2) A korpótlék mértéke minden letöltött 5 szolgálati év után az alapilletmény 5 százaléka.
(3) A korpótlékra jogosító szolgálati idő a lelkész második lelkészképesítő vizsgáját követő év január 1-én kezdődik.
(4) A korpótlékot az állásfenntartó a költségvetés terhére köteles biztosítani.
39. §. A segédlelkészek javadalmát nem kell díjlevélbe foglalni, azt a presbitérium vagy annak elnöksége állapítja meg. Ez az összeg azonban nem lehet kevesebb az egyházkerületi közgyűlés által megállapított legalacsonyabb beosztott lelkészi javadalomnál.
40. §. A stóla a lelkészek javadalmának része, mértékét az egyházmegyék szabják meg. A stólát a lelkész és beosztottja (akár segédlelkészi, akár exmisszusi minőségben szolgál) között kell megosztani függetlenül attól, hogy ki végezte a szolgálatot. A megosztás aránya 2:1-hez (Egy lelkész és egy beosztott lelkész esetén a lelkész a stóla 2/3-át, a beosztott lelkész az 1/3-át kapja. Két lelkész, két beosztott lelkész esetén 2/6-2/6 a lelkészeké, 1/6-1/6 a beosztottaké. Egy lelkész, két beosztott lelkész esetén 2/4 a lelkészé, 1/4-1/4 a beosztottaké. Két lelkész és egy beosztott esetén 2/5-2/5 a lelkészeké és 1/5 a beosztotté stb.) Ettől eltérő és a beosztottakat károsító megosztást a lelkészek közötti közös megegyezéssel sem szabad alkalmazni.
Ahol a díjlevél szerint stólaváltság van, annak összegét is ebben az arányban kell megosztani a lelkészek között. Ilyen esetben a szolgálatok alkalmával az adományozótól befolyó minden összeg az egyházközség pénztárába fizetendő be, mint adomány.
A stólaváltság összegét minden esztendőben költségvetésileg kell biztosítani a presbitériumnak.
41. §. Külső szolgálatok (temetések) esetében közlekedési költség számolható el, ami nem tekintendő javadalomnak, nem tartozik a nyugdíjalapba és amely összeg mindig a szolgálatot ténylegesen végzőt vagy végzőket illeti meg. A közlekedési költség a stóla 10 %-nál több nem lehet.
42. §. A lelkész az igehirdetői szolgálatot nem teheti függővé az egyházfenntartói járulék befizetésétől vagy a stóla megfizetésétől. Keresztelésért stólát sem kérni, sem elfogadni nem lehet. A keresztelés szentsége csak annak a gyermeknek szolgáltatható ki, akinek legalább az egyik szülője megkeresztelt református. Esketni csak házassági anyakönyvi kivonattal igazolt esetben lehet.
43. §. A lelkészek javadalmának részét képezi a díjlevél szerinti természetbeni lakás vagy lakáshasználati térítés, valamint a közüzemi költség a díjlevél szerint.
A segédlelkészt (exmisszust is) megilleti egy bútorozott szoba fűtéssel és világítással.
Ha a lelkész nem veszi igénybe a rendelkezésre álló lakást, nem illeti meg lakbér és közüzemi költségtérítés.
44. §. A lelkészek kötelesek állandóan a szolgálati helyükön lakni. Ahol a megfelelő lelkészlakást az egyházközség nem tudja biztosítani, engedélyezhető, hogy más lakásban lakják a lelkész, ha az az egyházközség területén van. Minden más esetben egyházi főhatóság engedélye szükséges.
45. §. Amennyiben a lelkész nagykorú gyermekei részére (kivéve, ha tanulói jogviszonyban áll) a presbitérium engedélyt ad családtagként a lelkészlakásban lakni, a presbiteri határozatban pontosan körül kell határozni a lakhatás időtartamát. A presbiteri határozathoz csatolni kell az ilyen engedéllyel bentlakó gyermek nyilatkozatát arra vonatkozóan, hogy a határidő leteltével, vagy amennyiben a szülő szolgálati viszonya megszűnik, azzal egyidejűleg a lakrészből minden igény nélkül kiköltözik. Amennyiben ennek nem tesz eleget, elismeri az egyházközség jogát ahhoz, hogy rosszhiszemű jogcím nélküli lakónak tekintse őt.
Minden más családtag befogadásához is presbiteri engedély szükséges, amely az egyházmegye jóváhagyásával válik érvényessé.
46. §. Ha a lelkész szolgálati viszonya megszűnik, maga és családja 30 napon belül minden igény nélkül köteles az illetménylakást kiüríteni. Ha a szolgálati viszony a lelkész halála miatt szűnik meg, akkor a hátramaradottak 60 napon belül kötelesek elhagyni az illetménylakást.
47. §. A lelkészlakás renoválási és karbantartási költségeit az egyházközség viseli. Lakószobák festése – rendkívüli esemény kivételével – 5 évenként, mázolója 10 évenként; a mellékhelyiségek (konyha, éléskamra, fürdőszoba, WC) festése 3 évenként igényelhető. A javadalmas és családja köteles a jó gazda gondosságával használni a lakást.

Ha a lelkész szolgálati viszonya a lakás felújításától számított 3 éven belül szűnik meg, az egyházközség a költségek arányos részének megtérítését igényelheti. A költségtérítést lelkésztől csak lemondás esetén, választás esetén az őt megválasztó-meghívó egyházközségtől, átrendelés esetében az őt áthelyező egyházi testülettől lehet igényelni.

48. §. A lelkészek költözködési költségét az az egyházközség viseli, amelyben szolgálatukat kezdik. A véglegesen alkalmazott lelkészek egész bútorzatát köteles odaköltöztetni az egyházközség, a beosztott lelkészek annyi bútorát, amennyi a díjlevélben biztosított lakás berendezéséhez szükséges, a segédlelkészeknek csak a személyes holmija szállítási költségét köteles megtéríteni. Ha bármely lelkész saját lakásából másik ugyancsak saját tulajdonú vagy bérleményű lakásba költözik, költözködési költség megtérítés illeti meg, amennyiben a presbitérium azt megszavazza. Ha a megválasztott vagy beosztott lelkész szolgálati viszonya egy éven belül saját kezdeményezésre megszűnik, a teljes költözködési költséget és a lakásfelújítási költségek 50%-át köteles megtéríteni az egyházközségnek. Ha az állásváltoztatás egyházi közérdekből történik, az egyházkerületi elnökség dönt a költségek megtérítésének kötelezettségét illetően. Az áthelyezett segédlelkész nem kötelezhető a személyi ingóságok szállítási költségének visszatérítésére.

IV. A lelkészek házasságkötéséről

49. §. (1) Református lelkész csak református vagy evangélikus egyházztaggal köthet házasságot. Okleveles lelkészek kötelesek házassági szándékukat 15 nappal a házasságkötés előtt bejelenteni az esperesnek.

(2) A bejelentéshez csatolni kell a leendő házastárs keresztlevelét, konfirmációi bizonyítványát, valamint lelkipásztori véleményt, amely tartalmazza a leendő házastárs egyházi tevékenységét és magatartását.

50. §. (1) Segédlelkész csak az egyházkerület püspökének előzetes engedélyével köthet házasságot. Az engedélykérést szolgálati úton kell a püspökhöz felterjeszteni úgy, hogy legalább 30 nappal a házasságkötés előtt a püspök kezéhez jusson.

(2) Az engedélykéréshez csatolni kell a leendő házastárs keresztlevelét, konfirmációi bizonyítványát, valamint a leendő házastárs lelkipásztortól (zárt borítékban) részletes tájékoztatást egyházi magatartásáról. Az engedélykérését az esperes véleményezi, és ezzel együtt terjeszti a püspök elé.

(3) Teológiai egyetem (akadémia) hallgatóira is vonatkozik mindez, azzal a különbséggel, hogy a teológiai hallgatóról a dékán és az illetékes lelkész külön-külön zárt borítékban ad tájékoztatást, leendő házastársáról pedig, ha nem lelkész vagy teológiai hallgató, a gyülekezeti lelkész. Az ilyen kérelmeket a tanári kar véleményezésével kell a püspök elé terjeszteni.

(4) A házassági engedély kérésében közölni kell az összeházasodni szándékozók jövedelemét, megélhetési és lakás viszonyát is.

51. §. (1) A házasság bármilyen okból való felbontása gyengíti a lelkészi szolgálathoz szükséges bizalmat, ezért minden lelkésznek kötelessége mindent megtenni a válságba jutott házassága helyreállítására. A házasság felbontásának szándékáról a lelkész köteles a válókereset beadása előtt tájékoztatni esperesét, akinek személyesen, vagy más alkalmas lelkésztársak bevonásával minden pásztori segítséget meg kell adni a megromlott házasság meggyógyítására.

(2) A házasság felbontásáról szóló bírósági határozatot a lelkészek kötelesek az egyházmegyei bíróság elnökségének 15 napon belül bemutatni. A bíróság elnöksége válás esetén köteles a lelkész ellen fegyelmi eljárást indítani. Az esperes a bírósági eljárást megelőzően az egyházmegyei tanács tagjaiból felállított, 3 tagú etikai bizottságot felkérheti a lelkész válásával kapcsolatban vizsgálatra és állásfoglalásra.

(3) Beosztott és segédlelkész a válás után áthelyezendő.

(4) Ha a lelkész és házastársa külön él és a különélés időtartama a 90 napot meghaladja, akkor az (1), (2) és (3) bekezdésekben foglaltakat értelemszerűen alkalmazni kell.

V. A lelkészek szabadágáról és helyettesítéséről

52. §. (1) A lelkészeket hetenként 1 pihenőnap illeti meg. A pihenőnapnak lehetőleg szombatra kell esnie. Rendszeres gyülekezeti alkalom szombaton csak egyházmegyei engedéllyel tartható.
- (2) A lelkészeket az egyházi törvényben meghatározott évi rendes szabadság illeti meg. A lelkészt évente 21 naptári nap alapszabadság és szolgálati évenként 1-1 nap pótszabadság illeti meg. Az alap- és pótszabadság együtt a 45 napot nem haladhatja meg. Esperesnek és egyházkerületi főjegyzőnek további 7 naptári nap, püspöknek további 15 naptári nap pótszabadság jár.
53. §. Lelkészi vizsgák előtt 14 naptári nap tanulmányi szabadság illeti meg a segédlelkészeket illetve lelkészjelölteket. Az exmisszus teológusokat a kollokviumos idő tartama alatt – elkerülhetetlen esetek kivételével – minden szolgálat alól fel kell menteni. Az az exmisszus, aki vizsgakötelezettségének a rendes kollokviumos időben nem tesz eleget, azonnali hatállyal visszarendelendő az exmisszióból. Az exmittált hallgatónak havonta 5 hétköznapon lehetőséget kell biztosítani arra, hogy a Teológiai Egyetemen (Akadémián) konzultáljanak.
54. §. Azt a doktori szigorlatra készülő lelkészt, akinek azt illetékes egyházi hatóság azt engedélyezte, 3 éven át évi 14 naptári nap tanulmányi szabadság illeti meg a rendes szabadságon túlmenően.
55. §. Szabályos engedéllyel továbbtanuló lelkészt abban az esetben illeti meg az állami törvényekben biztosított munkaidő-kedvezmény és tanulmányi szabadság, ha tanulmányait egyházi érdekből, egyházi hatóság javaslatára végzi. Aki saját elhatározásából végez ilyen tanulmányokat, azt csak a vizsgaidőpontok szabaddá tétele illeti meg.
56. §. Minden lelkészt a többi állampolgárnak biztosított betegszabadság illet meg. A betegszabadságot hivatalos orvosi igazolással haladéktalanul be kell jelenteni az esperesnek. Ha maga a lelkész ezt nem tudja megtenni, a bejelentési kötelezettség az egyházközség gondnokára hárul. A betegszabadság befejezését a munkaképességet igazoló hivatalos orvosi bizonyítvánnyal a munka újra felvétele előtt be kell jelenteni az esperesnek. A betegszabadság időtartamára és az esetleges rokkantsági nyugdíjazás megállapítására vonatkozóan a mindenkor érvényes állami jogszabályok az irányadók.
57. §. (1) A betegszabadságon lévő lelkész megkapja teljes javadalmát, kivéve a stólat, melynek 50%-a illeti meg, míg a másik 50% a szolgálat tényleges végzőjéé. Ha több lelkész szolgál egy gyülekezetben és a kollégák helyettesítik a beteget, a stóla ráeső részének 50%-a illeti meg a betegszabadságon lévőket.
- (2) Az (1) bekezdés rendelkezéseit a 30 napot meghaladó betegség esetén kell alkalmazni.
58. §. A kiküldetés, akár belföldi, akár külföldi, nem számít szabadságnak. Évi 30 napot meg nem haladó kiküldetés alatt a lelkészt teljes javadalma illeti meg. A helyettesítési költségről az a szerv gondoskodik, mely kiküldte. A különböző lelkészi konferenciákon vagy egyéb közegyházi rendezvényeken való részvétel és szolgálat is kiküldetésnek számít. Amennyiben a 30 napot meghaladó kiküldetés anyagi juttatással jár, a helyettesítési költséget a kiküldött lelkész javadalmának terhére kell folyósítani.
59. §. A nő lelkészt a mindenkor érvényes állami jogszabályok szerinti szülési szabadság illeti meg. Gyermekgondozási segélyt (GYES és GYED) abban az esetben kap, ha azt az illetékes társadalombiztosítási szerv (TB) részére is biztosítja. Ez esetben ennek tartamára a javadalom folyósítását be kell szüntetni. Amennyiben GYES-re nincs lehetőség, és a nő lelkész gyermeke gondozása miatt szolgálatát ellátni nem tudja, méltányosságból folyósítható részére az egyháztól rendes segély.
60. §. Fizetés nélküli szabadság csak különlegesen indokolt esetben engedélyezhető. E kérdésben döntés az állásfenntartót illeti meg. A fokozatos egyházi hatóságok felülbírálhatják az állásfenntartó határozatát, ha az jogszabályt sért, vagy nem felel meg az egyházi közérdeknek.
61. §. (1) A rendes évi szabadság tartama alatt a lelkészt a teljes javadalom illeti meg, beleértve a stólat is.
- (2) A fizetés nélküli szabadságon lévő lelkész csak lakáshasználatra jogosult úgy, hogy mind a közüzemi költségekről, mind a karbantartásról maga köteles gondoskodni.

62. §. A szabadságon lévő lelkészt kölcsönösségi alapon lelkésztársai helyettesítik. Ha egy gyülekezetben több lelkész szolgál, a rendes évi, a kötelező vizsgák előtti tanulmányi szabadság, a két hetet meg nem haladó betegség, valamint a 30 napot meg nem haladó kiküldetés esetén minden külön díjazás nélkül kötelesek helyettesíteni egymást a lelkészek. A helyettesítés miatti útiköltséget a szolgálatot igénylő egyházközség téríti meg.
63. §. Egyéb szabadságok esetén az esperes gondoskodik a helyettesítésről és intézkedik a helyettes díjazásáról.
64. §. Minden szabadságot be kell jelenteni a presbitériumnak és az esperesnek, esperes lelkészek esetén a püspöknek. Ezt a bejelentést a szabadság megkezdése előtt legalább 8 nappal kell megtenni, betegszabadság esetén azonnal. A bejelentésben közölni kell a tartózkodási hely pontos címét, ahol szükség esetén a szabadságon lévő lelkész értesíthető. Közölni kell továbbá a helyettesítésre tett intézkedéseket, a felkért személy nevét, illetve ha az esperesnek kell intézkedni, az erre vonatkozó javaslatot és kérést.
65. §. Egyházi közérdekből a szabadságon lévők visszahívására a püspöknek vagy az esperesnek van joga. Betegségi és szülési szabadság kivételével a szabadságon lévő visszahívható. Ha a presbitérium látja szükségesnek a visszahívást, az esperesnek tesz javaslatot, amit az köteles azonnal elbírálni és haladéktalanul intézkedni.

VI. Lelkészek nyugállományba helyezésétől

66. §. A nyugellátás iránti kérelmet szolgálati úton kell a Nyugdíjintézeti Intéző Bizottsághoz felterjeszteni. Az első fokú egyházi hatóság (esperes) ad javadalom-kimutatást és szolgálati bizonyítványt a pénztári okmányok átvizsgálása alapján.
67. §. Az öregségi nyugdíjra jogosult és munkája ellátására képtelen, de nyugdíjállományba helyezését önként nem kérő lelkész esetében az elsőfokú egyházi hatóság köteles kezdeményezni a nyugállományba helyezést az illetékes egyházi bíróságnál [2002. évi II. tv. 39. §. (1)].
68. §. A 70. életévét betöltött lelkész nyugállományba helyezését, ha ezt írásos felszólításra maga a jogosult nem teszi meg, az elsőfokú egyházi hatóság kezdeményezi az illetékes egyházi bíróságnál [2002. évi II. tv. 39. §. (1)].
69. §. Az öregségi nyugellátásra még nem jogosult, de munkája elvégzésére képtelen lelkész, rokkantsági nyugellátás iránti kérelmét szolgálati úton a Nyugdíjintézeti Intéző Bizottsághoz kell felterjeszteni. Az Intéző Bizottság keresi meg szakvéleményadás végett az illetékes Munkaképesség-csökkenést Véleményező Orvosi Bizottságot. Ha a munkaképtelen lelkész maga nem kéri, illetve az egy évet meghaladó betegszabadság esetén az elsőfokú egyházi hatóság kezdeményezi a rokkantsági nyugállományba helyezést az illetékes egyházi bíróságnál [2002. évi II. tv. 39. §. (1)].

VII. Záró rendelkezések

70. §. A Szabályrendeletet minden lelkészi és esperesi hivatalnak meg kell küldeni.
Az utolsó évet végző teológiai hallgatók a második félév elején megkapják és átvételét jegyzék szerint, írásban elismerik.
71. §. Ezt a szabályrendeletet a Dunamelléki Református Egyházkerület 2004. november 18-án tartott közgyűlése a 21. számú határozatával elfogadta és az a kihirdetésével hatályba lép. Egyidejűleg minden eddig érvényes, e kérdéseket rendező szabályrendelet, vagy egyházkerületi határozat érvényét veszti.